

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ – PUBLISHED BY UNWLA, INC.



СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Неприбуткова організація

“НАШЕ ЖИТТЯ”

Рік заснування 1944

РІК LXXVII ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ Ч. 7-8

Україномовний редактор – **Лариса Тополя**

Англомовний редактор – **Тамара Стадниченко**

Редакційна колегія:

Маріяна Заяць (з уряду) – голова СУА

Уляна Зінич, Святослава Гой-Стром,

Софія Геврик, Петруся Савчак,

Ірена Грамяк, Лідія Слїж



ISSN 0740-0225

UKRAINIAN NATIONAL
WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.
A Non-profit Organization

“OUR LIFE”

Published since 1944

VOL. LXXVII JULY-AUGUST № 7-8

Ukrainian-language-editor – **Larysa Topolya**
English-language editor – **Tamara S. Cornelison**

Contributing Editors:

Marianna Zajac – UNWLA President
Ulana Zynych, Sviatoslava Goy-Strom,
Sophia Hewryk, Petrusia Sawchak,
Irena Gramiak, Lida Slysh

“НАШЕ ЖИТТЯ” ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ (ОКРІМ СЕРПНЯ)

“OUR LIFE” IS PUBLISHED MONTHLY (EXCEPT AUGUST)

ЗМІСТ – CONTENTS

Лариса Тополя. Молоді архітектори наших змін.....	1
Маріяна Заяць. Ділимося вітками і думками.....	2
З Днем Незалежності!.....	3
Аліна Акуленко. Найвідоміший в Україні міжнародний літературний конкурс «Коронація слова» святкує двадцятиліття.....	3
Тетяна Беценко. «Він Україну любив так, як можна любити лише Бога».....	7
Marianna Zajac. Sharing News And Views.....	9
Новини Центру СУА з жіночих студій в УКУ.....	10
Olenka Makarushka-Kolodiy. In the Beginning.....	11
Ірина Лівобережна. Зі святом Маковія.....	12
Друге видання книги Оксани Кись про українок-політ'язнів ГУЛАГу.....	13
Our Cover Artist / Embroideries from the Gulag.....	14
Святослав Левицький. І у Псалмах воскликнім Йому (2).....	15
Лариса Тополя. Сторінками літопису СУА.....	17
Надія Умриш. А що таке життя?.....	18
З книги Євгена Онацького «Очима душі, голосом серця» (2).....	19
Ліда Слїж. Ще раз про мову.....	21
Поради батькам. Запитання, які варто ставити дітям.....	23
Найцікавіші діалекти України: Як говорять у Харкові, на Донбасі, в Одесі та Галичині.....	25
Labor Day Tales.....	28
Благодійність: Стипендійна акція.....	29
Благодійність повертається вдячністю.....	30
Марійка Гавришук. Катерині Турко — 100 років!.....	31
Ляріса Чайковська Шпон. Спомин про Раїсу Кохно.....	32
Думки на кожен день.....	32
Ihor Magun. Some Insight On Love.....	33
Myrosia Stefaniuk. A Story for Children and Adults.....	34
Наше харчування.....	36

Наша обкладинка: Оля Рондяк. *Мати революції*. 50 x70 см. Акриловий колаж на полотні, 2013.

Our Cover artist: Ola Rondiak. *Maty Revolution*, 50 x 70 cm. Acrylic collage on canvas, 2013

Канцелярія СУА та адміністрація журналу “Наше життя”:

Tel.: (212) 533-4646 E-mail: office@unwla.org

Адміністратор: **Оля Стасюк** • Administrator: **Olha Stasiuk**

Канцелярїйні години: **вівторок, середа, четвер – 12 – 8**

Office hours: **T. W. Th. – 12 p.m. to 8 p.m.**

- The Editorial Board does not always share the point of view of the author.
- In Ukrainian, the editors follow the orthography of the Holoskevych dictionary.
- No reprints or translations of *Our Life* materials are allowed without the editor's written permission.
- The author is responsible for the accuracy of the facts in the article.
- Unsolicited manuscripts will not be returned.
- The editor reserves the right to shorten submissions and make grammatical corrections.
- **PLEASE NOTIFY US OF ADDRESS CHANGES PROMPTLY** – there is no charge.
- There is no charge for **MEMORIAL NOTICES** and the photographs with them.
- Please note that the deadline for all **ARTICLE** submission is the **5th of each month**.
- Authors are requested to include a telephone number with manuscripts to allow us to acknowledge submissions and verify information

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices.
(USPS 414-660)

POSTMASTER – send address changes to: “OUR LIFE”

203 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 2020 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

UNWLA / *Our Life*

203 Second Avenue, 5th Floor
New York, NY 10003-5706

Редакція • Editors:

E-mail: unwlaourlife@gmail.com

\$3 Один примірник / Single copy

\$45 Річна передплата в США (не член СУА) / Annual subscription in the USA for non-members

\$50 В країнах поза межами США / Annual subscription in countries other than USA

Членки СУА одержують “Наше життя” з оплатою членської вкладки через відділ. Передплатникам письмово нагадується про відновлення передплати. Річна вкладка вільної членки СУА – \$50.

Our Life magazine is included in UNWLA member annual dues, payable through the member's branch. **Subscribers** are sent renewal letters. Annual dues for UNWLA member-at-large – \$50.

МОЛОДІ АРХІТЕКТОРИ НАШИХ ЗМІН

12-го серпня — **Міжнародний день молоді**, що був встановлений Генеральною Асамблеєю ООН у 1999-му р. Щирі вітання всім, хто молодий за паспортом або за відчуттям! Вітаємо людей, які сміливі у думках та активні у діях, які сильні духом, прагнуть змінити світ і вірять, що це їм вдасться. Яким усе під силу та все до снаги, бо ж вони — молоді, креативні та патріотичні.

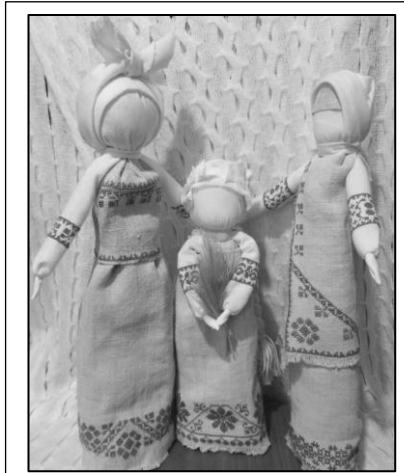
Наш СУА — не молодий за віком (і то чудово) і за складом (і це трохи засмучує). Нам скоро виповниться 100, але тільки незначна кількість наших союзників мають вік від 14 до 35 років. У світі ж молодь становить одну чверть світової робочої сили. То ж щоб наша організація розвивалася та процвітала, нам неодмінно треба дбати про поповнення представницями молодого покоління.

Адже наша молодь — це не лише майбутнє СУА, але й насичене новітніми ідеями сьогодення. Нині молоді дівчата все сміливіше змінюють (а то й визначають!) обличчя нашої організації, помітно впливають на її розвиток, на повернення «обличчя» культури до сучасних українських митців. Відтак можемо впевнено стверджувати: наша молодь — то ініціатори змін СУА! Саме у них — незаангажованих, цілеспрямованих, амбітних — ми повинні вірити, їм — вдумливим, ризиковим і рішучим — маємо довіряти, до них — інтелектуальних, творчих — маємо дослухатися! Адже за ними — майбутнє нашої організації.

Наша молодь переповнена енергією, їй властиві рішучість, максималізм і бажання швидко досягти мети. Такі прагнення молодого покоління нас, представників старшої генерації, часом насторожують. І навіть деякі їхні задуми видаються нам фантастичними, ідеї — неймовірними, а пропозиції — нереальними. Але час доводить інше: нестандартний підхід, свіжий погляд, навички користування інтернетом допомагають молодим швидко реалізовувати плани та задуми, миттєво розв'язувати проблеми, і при цьому впевнено усувати всі перешкоди.

Відтак, нам у своїх рішеннях обов'язково

слід намагатися спиратися на точку зору молодих, не відкидати, але прислухатися до їхніх думок, навіть якщо вони видаються неправильними або дивними. Бо вони не тільки активно долучаються до виконання завдань СУА, але й створюють та реалізують свої молодіжні проекти, організують сучасні українські імпрези та навіть засновують нові молодіжні відділи.



Ляльки мотанки «Зв'язок поколінь», творча майстерня «Оберіг».

Як дорогоцінний скарб, ми передаємо молодим нашу історію та культурну спадщину (зокрема й діяспори), а вони збагачують нас новими засобами збереження та поширення української культури. Ми ділимося з молодими дорогоцінним досвідом діяльності, а вони надихають нас свіжими ідеями, наполегливо орієнтують у майбутнє, де панують інтернет-технології. Молоді дівчата й жінки знаходять у нашій організації своє місце — відповідне до особистих прагнень і талантів. І ми віримо, що вони гідно заступлять жінок старшої

когорти та внесуть у союзянське життя свіжу енергію. І вже завтра стануть мудрими архітекторами розбудови й осучаснення СУА та продовжать успішну працю своїх попередниць — заради примноження добрих справ організації, заради підтримки України та українців.

То ж дорогі наші **молоді союзнянки!** Вчіться самі та діліться з нами; вдосконалюйте себе та покращуйте організацію, пізнавайте історію СУА та українства та оберігайте її від неправди й викривлення. Будьте активними та щасливими в союзянській родині та живіть її життям. Поважайте славне минуле організації та збагачуйте його гідними справами. Оглядаючись на попередниць, вибудуйте майбутнє СУА для себе — таким, яким хочете його бачити. Щоб ви та ваші нащадки могли з гідністю сказати: **«Я є членкиня Союзу Українок Америки!»** І нехай справдяться всі сподівання та мрії! Зі святом!

Лариса Тополя, редактор.



На вебсторінці національної ради неприбуткових організацій зазначається, що: «Насамперед усім нам необхідно тримати відкритими канали зв'язку з нашими радами директорів, працівниками, волонтерами, донорами та людьми, яким ми служимо». Це саме той шлях, що його намагався дотримуватися СУА (Союз Українок Америки) – відкривати канали зв'язку. Екзекутива, Головна Управа, голови окружних управ, голови постійних комітетів проводили регулярні наради онлайн за допомогою WebEx. Ми започаткували короткий вісник «Тримаємо контакт з Вами», що виходить кожних два тижні та розсилається електронною поштою до кожної членкині, у якому не лише презентуються новини, але й оновлюється інформація про проекти, які діють. Готується опитувальник під назвою «Життя СУА під час вірусу Covid-19 та після», щоб дізнатися від наших відділів та окружних управ, якими методами вони користувалися, аби бути на зв'язку зі своїми громадами, а також дізнатися про їхні плани на найближче майбутнє. Усі наші нові проекти і звіти/відгуки щодо поточних проектів завантажуються на нашу сторінку у фейсбуці, а також на вебсторінку СУА в інтернеті.

Також, що не менш важливо, наше керівництво СУА дивиться у майбутнє з оптимізмом. Цьогоріч припадає 95-річчя заснування СУА і плануємо віртуально відзначити цю подію до кінця поточного року. Ми з нетерпінням очікуємо завершення написання англійської версії історії СУА! Плануємо провести нашу XXXII Конвенцію СУА у 2021-му! Керівництво СУА зосередилося на забезпеченні звичайного режиму, наскільки це є нині можливим, і з вірою та оптимізмом дивиться на довгострокову перспективу після подолання кризи.

Однак, коли ми в себе вдома, у США, переживаємо важкі часи, громадяни Західної України потерпають від викликів, що вражають! Будь ласка, ознайомтесь з деталями побіч.

ЗАКЛИК ДОПОМОГИ ЖЕРТВАМ ПОВЕНІ В УКРАЇНІ!!!

Ви вже напевно читали, що Україна потерпає від природного лиха національного масштабу. Івано-Франківська, Чернівецька області та значна частина Західної України критично підтоплені через повінь. Тисячі осель знищено, дороги змито, мости пошкоджено. Це надзвичайно велике випробування для України, зважаючи на те, що війна на Сході продовжується та пандемія вірусу ще не закінчилася. Тисячі місцевих мешканців потребують гуманітарної допомоги.

Як завжди, СУА стала однією з перших організацій, що відгукнулися на цю біду і закликає всі свої відділи, вільних членкинь і кожного з членів української діаспори не скупитися на пожертви задля допомоги нашим братам і сестрам в Україні у цей час великої нужди. Розмір пожертви не має значення! Разом ми зможемо змінити чиесь життя, допомагаючи купити харчі та товари першої необхідності! Цей заклик триватиме певний час, бо наслідки повені ще будуть давати про себе знати протягом найближчих місяців, незважаючи на те, що рекордні опади припали на 22-го та 23-го червня.

*Пожертви можна зробити на сторінці СУА (UNWLA) у Фейсбуці. Якщо Ви бажаєте зробити пожертву банківським чеком, будь ласка, надсилайте чеки на ім'я «UNWLA» з позначкою у полі для коментарів: **Flood 2020**. Кожен долар, що Ви його жертвуєте, буде направлено на подолання цієї біди.*

Пожертви від округ і відділів СУА необхідно чітко позначати «Пожертва від відділу та номер цього відділу»/“Donation from Branch and its number”. На пожертвах від приватних осіб, членкинь СУА теж бажано позначати номер відділу, до якого належить жертводавець, у полі для коментарів.

Наша адреса: UNWLA, 203 Second Ave., 5th Fl., New York, NY 10003-5706

Дякуємо за Вашу повсякчасну щедрість!

З ДНЕМ НЕЗАЛЕЖНОСТІ, АМЕРИКО! З ДНЕМ НЕЗАЛЕЖНОСТІ, УКРАЇНО!



Щиро вітаємо читачів з Днем незалежності Сполучених Штатів Америки — країни, що є партнером і справжнім другом України. Ми вдячні американцям за постійну підтримку та готовність поглиблювати співпрацю між нашими державами заради миру, добробуту та процвітання.

Сердечні вітання з 29-ю річницею Незалежності України та Днем її Державного Прапора! Ці свята передають дух патріотизму та гордості за українську

націю, яка пройшла довгий шлях випробувань і створила свою незалежну державу, та знаменують єдність, міцність волі й духу українського народу в усіх куточках світу.

Зичимо Вам та Вашим рідним міцного здоров'я, миру, добра, щастя, достатку, щедрої долі та перемог у всіх справах!

Редакція журналу «Наше життя».



Крилатий вітер розвіває стяг —
Блакить із золотом на нім переплелися,
Наш прапор майорить неначе птах:
Народ не вмер й нікому не скорився!
Ми пишемо історію землі,
Свої незалежної країни,
Ми — громадяни, хай іще малі.
Держава наша — вільна Україна.

З часів далеких відгомін іде
Про прадідів, відвагу, мужність, славу.
Наш прапор житнім золотом цвіте;
Він — символ незалежної держави.
Знамення сяє сонцем золотим,
Небесною виблискує блакиттю...
З ним здобували все, що є святим;
І нас із ним нікому не скорити.

Світлана Коробова.

НАЙВІДОМІШИЙ В УКРАЇНІ МІЖНАРОДНИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС «КОРОНАЦІЯ СЛОВА» святкує двадцятиліття в режимі онлайн

Уперше за останні двадцять років у столиці України Києві цього червня перед літераторами не стелиться червона доріжка — через пандемію та пов'язаний з нею карантин 20-й ювілейний Міжнародний літературний конкурс «Коронація слова» підбиває підсумки й оголошує імена переможців онлайн. Для змагання, церемонія нагородження якого в усі часи була вагомою світською подією з червоною доріжкою, телебаченням, вечірнім дрес-кодом, бенкетними столами й шампанським, скасування ювілейної, двадцятої церемонії стало викликом. Але попри все, найголовніше завдання — оголосити імена переможців цього горічного літературного змагання — «Коронація» виконала. Це важливо, оскільки рукописи-переможці традиційно передають

українським видавцям, і в такий спосіб українська новітня література щороку збагачується десятками нових імен і творів. Сучасний український книжковий ринок складно уявити без книжок авторства переможців «Коронації» (загалом за роки на розгляд експертів та журі «КС» надійшло понад 80 000 рукописів), але ще складніше уявити, що такого конкурсу колись не було.

Про конкурс та його заснування. Засновники й організатори найзначнішого в Україні літературного конкурсу подружжя Логушів — п. Юрій і п. Тетяна, живуть і працюють в Україні та Флориді (США). «Це — проект усього нашого життя, — кажуть вони. — Найпрестижніший, найдовготриваліший соціально-відповідальний проект в

Україні». «Унікальний, єдиний у світі масштабний конкурс рукописів, якому немає аналогів», за словами Пауло Коельо. На сьогодні Статуетка «Коронації» є символом престижу та професійного письменницького визнання, а сам конкурс називають «літературним Оскаром». У шкільних підручниках розміщені кращі твори авторів, переможців конкурсу, а багато тем є гостро соціальними, дихають повітрям часу, несуть ціннісні та моральні основи, які дуже необхідні для виховання молоді: Голодомор, Розстріляне Відродження, Революція гідності, АТО, заробітчанство... Це літопис сьогодення для майбутніх поколінь. За оцінками літературознавців (напр. академіка М. Жулинського) «Коронація слова» створила «Третю хвилю» в історії новітньої української літератури», після «Розстріляного Відродження» 1920 – 1930-х рр. і «Шістдесятників» 1960-х рр.



Засновники «Коронації слова» Тетяна та Юрій Логущі.

За словами п. Юрія, ідея конкурсу частково виникла з їхньої особистої потреби читати літературу українською. «У США є багатожанрова сучасна художня американська література: детективи, любовні історії, пригодницька проза, історичні повісті і т.д., а коли йдеться про читання українською, то через практично тотальне знищення радянською владою, переважно маємо справу з класикою української літератури, а нові імена зрідка коли почувеш». Ідея відродити новітню літературу припала на дуже складні для України пострадянські 90-ті роки ХХ ст. Час тотального занепаду книговидавництва та книжкової торгівлі. Україна зазнала виснажливої економічної та ідеологічної кризи й була неспроможна розвивати українську літературу. Брак якісних

новітніх книжок стрімко перетворювався на реальну загрозу національній безпеці України, адже держава без літератури (а також кіно, театру, пісні) швидко втрачає і рідну мову, і себе.

Подружжя Логущів вирішило не гаяти часу. Ретельний аналіз ринку дав зрозуміти, що в умовах економічної кризи видавці не могли ризикувати коштами на пошук, друк і просування нових письменницьких імен, а потенційні письменники не мали доступу до видавців. У книгарнях, які мусили з чогось жити, за відсутності українських книжок, торгували переважно російськими. Щоб покласти цій літературній стагнації край, Логущі започаткували «Коронацію слова» – конкурс рукописів і кіносценаріїв, за умовами якого переможці отримували не лише визнання, дипломи і грошові премії, але, що набагато важливіше – можливість видати книжку. Відібрані фаховими членами журі конкурсу рукописи передавалися видавцям, і ті отримували доступ до нових авторів і якісних текстів. З часом нові книжки почали забезпечувати їм товарообіг і прибутки. Виграли також і читачі, чії бібліотеки щороку поповнювалися захопливими та зрозумілими романами рідною мовою.

Ідея спрацювала блискуче та працює й досі. Як результат, у біографіях практично всіх сучасних українських письменників, чії книжки нині активно видають, купують і читають, позначено «Лауреат/Лауреатка «Коронації слова». Свого часу лаври «Коронації» здобували багато сотень письменників, серед них: Андрій Кокотюха (один із перших лауреатів, нині автор понад 60 романів), Ірен Роздобудько і Марина Гримич (обидві номінувалися на Шевченківську премію 2019-го та 2020-го років відповідно, а свої найперші романи прислали саме на «Коронацію»), Марія Матіос (лауреатка Шевченківської премії), Василь Шкляр, автор відомого екранізованого твору «Чорний ворон» (відмовився від Шевченківської премії 2011-го р.), Люко Дашвар (Ірина Чернова, отримала відзнаку «Книга року ВВС – 2008» за роман «Кров з молоком») і чимало інших письменниць та письменників, чії імена нині в Україні більше не потребують спеціальної реклами.

Твори значної кількості лауреатів «Коронації слова» нині перекладено англійською мовою, зокрема «Сарабанди банди Сари» Лариси Денисенко, «Гудзик» Ірен Роздобудько (також знято однойменний фільм), «Майже ніколи не навпаки» Марії Матіос, а також

багато інших коронаційних творів перекладено на десяток інших мов.

У фотоальбомі практично кожного українського письменника, видавця й літературного критика нині є фото з червоної доріжки «Коронації слова» — від самого початку Логуші вирішили, що церемонія нагородження має відбуватися урочисто, святково, так, щоб спогад про свято літератури яскраво закарбовувався у пам'яті всіх присутніх і глядачів TV, YouTube та онлайн трансляції. За словами п. Тетяни, позитивним ефектом світського зібрання стала можливість «*перезнайти письменників і видавців між собою. До того вони фактично майже ніде не перетиналися. І якщо у київських авторів це була можливість потрапити у видавництво, то в авторів з регіонів такі шанси дорівнювали практично нулю. Для «Коронації» неважливо, де ти живеш, а важливо, як ти пишеш. Для багатьох лауреатів перемога в конкурсі стала першою можливістю не просто приїхати до Києва, а потрапити у коло однодумців, колег...*» Створилася міцна згуртована коронаційна спільнота, яка пульсує як одне ціле, перегукується, радиться, плаче та тішиться.



Учасники та лауреати «Коронації».

Фактично, для автора-початківця диплом лауреата «Коронації» стає перепусткою у світ видавців. Лауреати жартують, що перемогти у «Коронації», це як успішно скласти іспити в престижний університет. Ну, а далі все залежить лише від переможця.

«Коронація» цінна ще й тим, що конкурс відбувається по-справжньому неупереджено й справедливо. Рукописи надсилаються під псевдонімами, імена авторів невідомі до моменту оголошення результатів,



Тетяна Логуш біля стенда з книжками, надрукованими за результатами конкурсу.

так само, як і члени журі не знають про роботу одне одного до моменту проведення підсумкової очної сесії.

За двадцять років «ми втілили свою мрію в життя», — усміхається Юрій Логуш. — *Тепер щороку у нас є що нового почитати українською». Але найголовніше — на місці закатованих українських письменників «Розстріляного відродження» засновники конкурсу вписали в сучасність та історію близько тисячі нових письменників, створили нове Відродження нашої літератури...*

Мрія ж п. Тетяни і далі просувається на шляху до втілення: «*Я хочу, щоб на конкурс надсилали якомога більше рукописів не тільки українці в Україні, а також і талановиті українці, які живуть за кордоном. Так ми розвиватимемо нашу літературу, відкриватимемо все більше і більше нових письменників, а вони, відповідно, наповнюватимуть книжкові полицки новими бестселерами і в Україні, і за кордоном. У нас дуже популярна номінація «Міжнародне визнання», ми маємо лауреатів з Греції, Швейцарії, Польщі, Японії, Канади та багато інших країн. Мені особливо приємно зауважити, що, наприклад, 2019-го р. були лауреати із США — Олександр Дімідов, Юлія Пошивак, Мія Д'арк, Sofia Mikolyash Georgiev. Згадаймо також відомих письменників українського походження: Чак Паланик, Віра Вовк, Марина Левицька, Анна Шевченко... Художнє слово має неабияку силу, тож нехай це буде сила єднання. До того ж, «нашого цвіту по всьому світу». Українська міжнародна спільнота, особливо в Америці, дуже потужна та дуже мотивована. Любов до України та біль за Україну відчувається гостріше, коли ти поза Україною».*

Умови конкурсу. Якщо ви також хочі спробувати свої сили у художньому слові та взяти участь у конкурсі, то зверніть увагу на таке. Рукописи приймаються лише українською мовою (це засаднича умова конкурсу від першої хвилини його заснування). Це мають бути оригінальні твори, які раніше не друкувалися, не виконувалися публічно, не фільмувалися та не оприлюднювалися (зокрема, через інтернет), права на які не передані іншим (юридичним або фізичним) особам і не будуть передаватися до оголошення результатів Конкурсу на Церемонії нагородження переможців.

Рукопис можна надсилати як у паперовому, так і електронному форматі. Конкурс відбувається у номінаціях «Романи», «Пісенна поезія», «Кіносценарії», «П'єси», «Конкурс малої прози «Як тебе не любити», «Правосуддя», «Дитяча КороНація» та «Молода КороНація». Рукописи кожної номінації надсилаються на окрему поштову електронну скриньку. Усі вимоги до оформлення рукописів, терміни подання, а також деталі надсилання можна знайти на вебсайті: <http://koronatsiya.com/>

Біографічні довідки засновників конкурсу. *Тетяна Логуш, членкиня СУА*, уродженка Буковини, за першим фахом медик, має диплом керівника медичної галузі Східноєвропейського університету та диплом з відзнакою факультету психології Київського університету імені Тараса Шевченка. З дитинства у сім'ї Тетяни панували любов до музики, до українських традицій, а до книжки ставилися з великим пієтетом. З Юрієм познайомилася у Відні на медичній конференції, де презентувала медичну програму.

Юрій Логуш, науковець-економіст, топменеджер, громадський діяч, професор. Народився 22-го березня 1945-го р. в американській окупаційній зоні Німеччини, звідки родина влилася в численну українську політичну діаспору. Коли сім'я переїхала до Нью Йорка, де його батько Омелян Логуш очолив український відділ «Голосу Америки», Юрій опанував, окрім німецької, англійську й іспанську мови. Член скаутської організації «Пласт». Виріс на творчості заборонених в радянській тогочасній Україні представників «розстріляного Відродження». Закінчив Нью Йоркський університет зі ступенем доктора економічних наук. Україну вперше відвідав, коли йому було 44 роки (1989 р.), щоб спільно з Богданом

Гаврилишиним і Олегом Білоусом (за сприяння академіка Патона) заснувати Міжнародний інститут менеджменту при Інституті економіки Національної академії наук. У фірмі «Kraft Foods» був віцепрезидентом і очолював бізнес у Східній Європі протягом 16 років.

Окрім кохання та глибокої взаємоповаги, подружжя Логушів єднає любов до України та її літератури.

Тетяна Логуш про СУА: *«Я дуже пишаюся тим, що є членкинею СУА і що 136-й Відділ в Нейпелсі (Флорида) надзвичайно активний і дієвий. За 6 років роботи втілено багато ідей і безліч програм під проводом голови відділу Наталії Сантарсієро. Я щиро вдячна СУА, що завдяки членству маю можливість краще пізнати Америку та допомагати Україні. Зустрічатися щомісяця з сестрами союзнянками на сходинах і мати нагоду чудово спілкуватися при «смачних» зустрічах з перекусками, що їх готують усі членкині.*

Але надзвичайно важливою місією нашого відділу є інформативно-пізнавальна праця серед загального населення Південно-Західної Флориди. Ділимося красою нашої культури і традицій, організовуючи у бібліотеках виставки художніх картин, вишиванок, виробів із дерева, майстер-класи з писанкарства, які проводить Стефанія Трой, тощо. Ділимося також правдивою історією України, особливо про Голодомор, на виставках матеріалів та усних презентаціях по бібліотеках й університетах штату. Вершина наших досягнень — це тримісячна «Виставка Голодомору» в музеї Голокосту Південно-Західної Флориди з багатолюдною лекцією професора Тімоті Снайдера Єльського університету (Professor Timothy Snyder of Yale University).

Наш відділ дбає про формування молодого покоління — спонсорують стипендією трьох студентів університетів в Україні. Допомагаємо фінансово жертвам руйнівної агресії на Сході України, наприклад вдові з двома доньками.»

Аліна Акуленко,
філолог, кандидат наук. Київ.



«ВІН УКРАЇНУ ЛЮБИВ ТАК, ЯК МОЖНА ЛЮБИТИ ЛИШЕ БОГА»

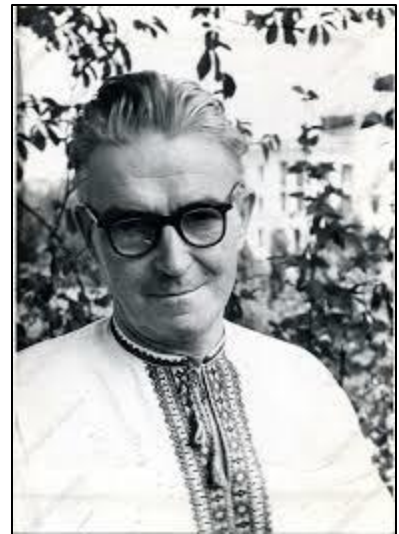
(Слово про життєвий подвиг Бориса Антоненка-
Давидовича)

Борис Дмитрович Антоненко-Давидович (нар. 5-го серпня 1899-го р. в с. Засулля (нині передмістя м. Ромни), пішов із життя 8-го травня 1984-го р. в Києві) — знакова постать в історії української культури, мови, літератури. Він увійшов до когорти славних імен як письменник, мовознавець-дослідник проблем розвитку й культури української мови, публіцист, літературний перекладач; член літературної організації Ланка-МАР. Трагедія долі Б. Антоненка-Давидовича в тому, що він став жертвою сталінського терору — за сфабрикованою справою засуджений до страти. Найвищу міру покарання замінили на 10 років ГУЛАГу. Вини не визнав. Довгий час (аж до 1985-го р.) ім'я цієї великої людини було заборонене в Україні, викреслене з національної історії. Лише через роки до нас повернувся неоціненний творчий спадок (хоч і не весь) письменника.

Сучасники, однодумці, колеги, земляки порізному називали Бориса Дмитровича: лицарем України (Є. Михайлюк), неповторною особистістю (Т. Цимбал), лицарем мужності й духовності (І. Бровко), джерелом оптимізму й заохоти (А. Галя-Горбач), святою людиною (Г. Полянкер). Він також залишився у пам'яті як романтик непоправний (Ю. Огульчанський), правдивий і вимогливий (Р. Мороз), шляхетний, мужній, мудрий українець (Є. Пронюк), людина, що життям своїм світила (А. Пашко)... Ось таким є духовно-моральний портрет Антоненка-Давидовича.

Спогадують, що Борис Дмитрович завжди був підтягнутий, чепурний, привітний, з сумною лагідною усмішкою, що ховала печатку пережитих страждань. У поведженні — м'який, делікатний, справжній інтелігент, взірець порядності, чесності, принциповості. У поглядах — непримиренний, запальний. У питаннях, які йому боліли — непохитний. Де й бралися у нього тонка іронія, сарказм. Ніколи не ховався, не відмовчувався. На допитах тримався гордо, незалежно, не гнувся. Це викликало повагу навіть у жорстоких слідчих. Як і шістдесятники — незалежний, небоязкий.

А. Дімаров спогадував, що коли у 1960-му р. йому, редакторові, дали вичитати оповідання Б. Д. Антоненка-Давидовича, він був по-добро-



Борис
Дмитрович
Антоненко-
Давидович.

му приголомшений: «Такого витонченого, такого виваженого до останньої титли письма я ще не зустрічав. Ці оповідання писав не просто майстер красивого слова, а Вчитель, у якого вчитись і вчитись...». І, не виправивши жодного слова, підписав рукопис.

З 1935-го р. ім'я Б. Д. Антоненка-Давидовича було викреслене із літературного життя. І лише 1957-го р. повернувся письменник до Києва — «з невбитою любов'ю до слова, з невимороженим, рідкісним талантом митця слова. Можна тільки дивуватися його непоборній силі волі та любові до всього прекрасного — до рідної мови свого народу, його пісні, думи, неймовірно важкої історії. Нерозхлюпане, невиморожене глибоке почуття знову переходило у вивірені серцем думки, додаючи багатства в нашу скарбницю — національну культуру», — писав про письменника Олекса Ющенко.

За свідченнями Є. Михайлюка, «рідна мова була для Бориса Дмитровича святинею: він досконало знав її, любив і незмінно протягом життя, відстоював права, багатство й чистоту українського слова — і власною творчістю, і просвітницькою роботою, і полемікою. Б. Антоненко-Давидович кохався у рідній мові, кожне слово сприймав образно, об'ємно, знав його вагу і смак, тішився з щедрого мовного багатства». Він говорив: «Де, в якій мові є такі розкішні родовища синонімів, як у нашій. Завія, завірюха, метелиця, заметіль, віхола...» Мова Бориса Дмитровича у спілкуванні з людьми була «соковитою» та пересипаною прислів'ями, приказками, цитатами. За спогадами поета з Роменщини Йосипа Дудка, Борис Дмитрович не любив лексичні покручі у мові, «був непримиренним до будь-яких мовних

гріхів та огріхів, не міг терпіти «лексичних злиднів». Пригадують також, як він палко відстоював літеру «г».

Честь і національна гідність – основні риси творчої та людської індивідуальності Антоненка-Давидовича. Його постійним болем і незагоєною раною були доля України й української мови. Вони пронизували все його єство. Думки, почуття, переживання про злободенні мовні проблеми письменник виклав у книжці «Як ми говоримо» і дав поради, як треба плекати, берегти та розвивати мову. Ця книжка за життя автора мала одне видання (причому запланований тираж у 65 тис. скоротили до 15 тис.), у США її перевидавали кілька разів. Вона – і навчальний посібник, і poradник, і пам'ятка культури мови, і практичний довідник, і взірець плекання рідного слова, як його бачив, як відчував і зумів подати Б. Антоненко-Давидович. У ній – основи національної мови та дороговказ для освіти. Хоча Антоненко-Давидович не мав вищої освіти, але професійно збирав, шліфував, популяризував українські мовні «коштовності» та не підлаштовуватися під російські виміри. Тому робота «Як ми говоримо» стала і запереченням, викликом тим, хто намагався знівелювати, зросійщити нашу мову, і засторогою від недбалого ставлення до мови.

Б. Антоненко-Давидович залишив по собі помітний слід як мовознавець, дослідник мови, глашатай рідного слова. Літературознавці також визнають Антоненка-Давидовича незаперечним майстром психологічної прози, адже він якнайглибше проникав у потаємні глибини психології своїх героїв (повісті «Тук-тук» (1925), «Смерть» (1928), «Справжній чоловік» (1929) та ін.)

Б. Антоненко-Давидович не написав великих за обсягом праць про історико-літературний процес в Україні. Проте його статті, літературні портрети розширюють знання про життєтворчість визначних українських митців ХІХ – початку ХХ ст. Так, у 1969-му р. побачила світ книга літературних силуетів і критичних нарисів Б. Антоненка-Давидовича «Здалека і зблизька» з розповідями про письменників Т. Шевченка, П. Мирного, М. Рильського, про свого улюбленого учителя С. Васильченка, про своїх товаришів і побратимів Є. Плужника, Б. Тена та ін.

Борис Дмитрович був надзвичайно вимогливим: насамперед до себе, а потім – до інших. За його словами, «радість творчості дає не закінчення, не вивершення роботи, а самий процес. Вона приходить, коли після довгих,

наполегливих пошуків знаходиш потрібне слово і це слово з безформної сипкої маси обертається перед твоїми очима, за висловом Лесі Українки, в «твердую крицю, що серед бою так ясно іскриться», або стає, за Миколою Вороним, євшан-зіллям, тим «зіллям-приворотом», що таїть у собі пахощі рідної землі...»

Окрім художньої, публіцистичної, поетичної, критичної, перекладацької, літературознавчої та мовознавчої творчості, Борис Дмитрович залишив величезну епістолярну спадщину, яка ще не зібрана повною мірою, не вивчена й не опублікована. Але, на переконання Олександри Копач, «Двісті листів Б. Антоненка-Давидовича» – особливий документ для пізнання епохи, в якій жив письменник, криниця життєвих фактів, кристалева джерело духовності автора...»

Письменник прожив надзвичайно цікаве, але й дуже тяжке життя. Він працював у різних установах, був землекопом і шахтарем, слюсарем і бухгалтером, фельдшером і секретарем суворого таборового начальника, учителем української, російської та німецької мов і літератур, редактором і перекладачем у видавництвах... Він, на думку Л. Бойко, «чимало побачив на тернистих шляхах і манівцях, з далеких життєвих гонів приніс багато знань, досвіду, які згодом щедро й охоче дарував людям».

Л. Бойко, автор книги про Б. Антоненка-Давидовича «З когорти одержимих» епіграфом до розвідки взяв такі слова Бориса Дмитровича «Я весь в майбутньому...» Справді, письменник завжди розмірковував про майбутню долю свого народу, України, рідної мови... Він повсякчас мріяв про високі ідеали, намагався втілити в життя передові, прогресивні, гуманістичні ідеї. Навіть перебуваючи за колючим дротом, глибоко вірив у те, що ці страшні поневіряння минуть, що Україна встане з руїн і оживе... На жаль, йому не випало дочекатися вільної, незалежної України.

Постать Б. Антоненка-Давидовича в українській культурі – світла та велична. Його ім'ям названа міська бібліотека у м. Ромни Сумської обл., де палко шанують і бережуть пам'ять про славного земляка.

Тетяна Беценко, доктор філологічних наук, професор, Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка.



Sharing



NEWS & VIEWS...

Marianna Zajac, UNWLA President

The National Council of Non-profits' website states that: "First and foremost, we all need to keep open lines of communications with our boards, employees, volunteers, donors, and the people we serve." And this is exactly the path the UNWLA has attempted to follow—open lines of communication. The Executive Committee, National Board, Regional Council Presidents and Standing Committee Chairs have held regular meetings via WebEx. We've instituted "Staying Connected with You," a biweekly short newsletter which gives news and reminds us of our ongoing projects and is sent out as an email blast reaching out to all members. A questionnaire entitled "UNWLA life during & after

Covid-19" is being prepared to let us learn from our branches and regional councils which methods they've used to keep in touch with their membership and what their plans are for the near future. All of our new projects and reports/reactions to current projects are posted on our Facebook page and on our Website.

And, equally important, the UNWLA Executive is looking to the future with optimism. We are celebrating the UNWLA's 95th anniversary this year and are planning a virtual recognition of this by the end of the year. We are anxiously awaiting the completion of the English-language version of the book about the UNWLA's history. We are also planning for our XXXII Convention in 2021! Our leadership is focusing on providing as much normality as possible in the present, keeping faith and optimism for the long term after this crisis has been quelled.

However, during these difficult times here at home in the United States, the citizens of Western Ukraine are facing their own overwhelming challenges! Please read below.



APPEAL TO AID FLOOD VICTIMS IN UKRAINE !!

As you have probably read, Ukraine is fighting a national disaster. The Ivano-Frankivsk and Chernivtsi regions and much of Western Ukraine have been severely flooded. Thousands of homes have been lost, roads destroyed, and bridges damaged. This is an extremely difficult time for Ukraine, given that the War in the East continues and there is a continuing pandemic. Thousands of residents are in dire need of humanitarian aid.

As always, the UNWLA is one of the foremost organizations responding to this disaster and is calling upon all its branches, individual members, and all members of the Ukrainian diaspora to donate generously to aid our sisters and brothers in Ukraine in this time of great need. No donation is too small! Together we can change someone's life by helping them to buy food and basic necessities! This appeal will be ongoing since the effect of the flood will take months to address even though the heaviest rainfall took place from June 22 to June 23.

*Donations may be made on UNWLA's Facebook page. Should you wish to make a donation via check, please send checks made out to "UNWLA" and note on the Memo line: **Flood 2020**. Every dollar you donate will be targeted for this emergency.*

Donations from branches should be clearly marked with "Donation from Branch" and should include the Branch number on the memo line." Donations from individual members may also note their Branch number on the memo line.

Our address: UNWLA, 203 Second Ave., 5th Fl., New York, NY 10003-5706

Thank you for your continued generosity!

НОВИНИ ЦЕНТРУ СУА З ЖІНОЧИХ СТУДІЙ В УКУ

Академічного 2019 – 2020-го р. студенти й студентки УКУ прослухали 4 курси від Центру СУА з жіночих студій. Пропонуємо їх огляд і відгуки студентів. Курс доктора історичних наук Володимира Маслійчука «Непарадоксальна історія: жінка в Центрально-Східній Європі другої половини XVII – початку XIX ст.» стосувався змін і перетворень у ставленні до жінки у період Просвітництва. Розглядалися питання «нової жіночої літератури», загального доступу до освіти із заміною релігійного на світське, управління державою, демографічної політики щодо жіночої медицини та проблеми народжуваності. Гостьова лекторка з Білорусі Наталія Сліж у курсі «Чоловіки та жінки у Великому Князівстві Литовському у другій половині XV – XVII ст: контакти і конфлікти» ознайомила з особливостями стосунків між чоловіками та жінками різних соціальних класів крізь призму тогочасного законодавства. У спільному курсі «Сила жінок: авторки й агентки культурних змін» Ірина Старовойт (кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри культурології УКУ) та Христина Рутар (асистентка кафедри культурології УКУ) зосередили увагу на жінках, які наблизили реалізацію прав жінок обирати та бути обраними, на вищу освіту, на професію й оплачувану працю. З курсу Олексія Вінниченка «Жінки у девіантних і кримінальних практиках повсякдення українських земель Речі Посполитої XVI – XVIII ст.» студенти вивчали маловідомі сторони життя жінок – повсякдення жінок через аналіз конкретних випадків кримінальних правопорушень, де учасницями або постраждалими були жінки.

Відгуки студентів

Віктор Гнатів, студент III курсу історичної програми УКУ про курс О. Вінниченка: «Найперше варто сказати, що курс розвиває Жіночі студії, ...є новою темою, що в українському контексті потребує більшої уваги... Його викладачі використовують дуже цікавий метод, який дозволяє навчатися не стільки завдяки лекціям, скільки завдяки практичним заняттям... Це один з найцікавіших курсів, які були цього семестру, і я з колегами справді не очікували, що він буде настільки цікавим та захопливим».

Марта-Катерина Пенкальський, студентка III курсу історичної програми УКУ про курс О. Вінниченка (відгук українською та

англійською мовами): «Мені дуже сподобався курс «Жінки у девіантних і кримінальних практиках повсякдення українських земель Речі Посполитої XVI – XVIII ст.» Студенти... розглядали різні кримінальні справи, що стосувалися жінок у Речі Посполитій, та обговорювали серію питань... відкривали приховані істини, що стоять за кожною з них. Кожен судовий випадок показує різне гендерне сприйняття свідчень жінок і чоловіків, а також призначення покарань і вироків... У курсі пропонувалося щось унікальне: історія з позиції жінки. Жіноча точка зору може змінити те, як ми аналізуємо минуле, а також те, як ми сприймаємо сьогодення. Цей курс... розширює світогляд та допомагає мислити іншими категоріями».

“I thoroughly enjoy the course “Women in deviant and criminal practices of everyday life in the Ukrainian lands of the Polish-Lithuanian Commonwealth XVI–XVIII centuries.” There, students with the guidance of Mr. Oleksiy Vinnychenko’s expertise, examine criminal cases involving women in the Polish-Lithuanian Commonwealth. Each case follows with . . . questions that . . . reveal the hidden truths behind it. Each legal instance shows different gender perception, how the testimonies of women and men were considered, along with how punishments were determined and verdicts were made. . . . stereotypes about women are also presented. Overall, this course offers something unique: history from the woman’s side of the story. A woman’s perspective can revise the way we analyse the past as well as how we conceive the present, making this course a vital addition to a historian’s curriculum.”

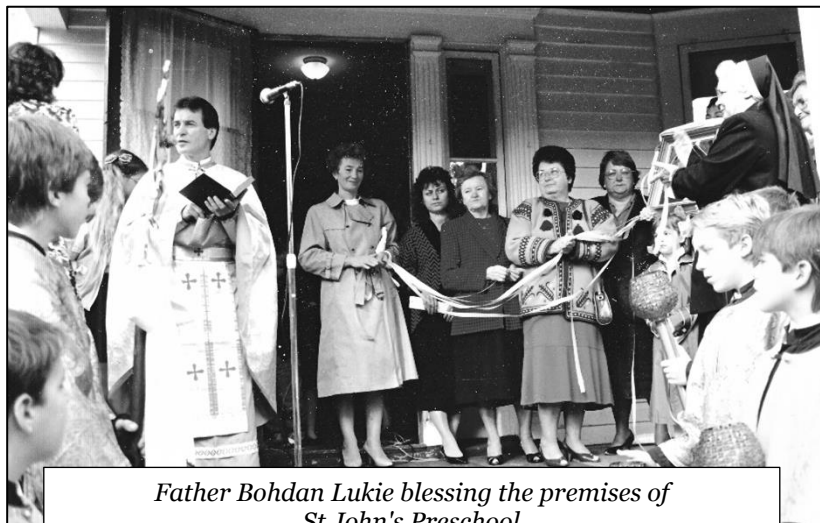
Марія Піщик, студентка IV курсу програми з культурології УКУ про курс І. Старовойт і Х. Рутар: «Курс «Сила жінок: агентки та авторки модерних суспільних змін» актуальний з тієї причини, що вперше ми говорили про український контекст цього питання, зокрема жінок Галичини. Про успішних жінок минулих століть вдосталь інформації англійською, а одна ікона Лесі Українки вже достатньо «прилася». Тому дізнаватись про інших українських жінок, які були активні у громадському, політичному та мистецькому житті — це все було дуже захопливо».

Галина Теслюк, керівниця Центру СУА з жіночих студій, доцентка кафедри біблійних наук УКУ.

In the Beginning

by Olenka Makarushka-Kolodiy

In 1988, Reverend Bohdan Lukie, CSSR, pastor of St. John the Baptist Ukrainian Catholic Church in Newark, N.J., came to the realization that it would be a good idea to establish a day care center to help boost the enrollment at the parish elementary



Father Bohdan Lukie blessing the premises of St John's Preschool.

school. The center would admit and host children between the ages of three and five and would feed into the kindergarten class.

A committee to develop and enact this plan was formed. It included Father Bohdan, Daria Knarvik, Marta Popovich, Linda Kleban and Terenia Rakoczy. Each of the mothers in this group had young children and was eager to help Father Bohdan. For several months, the committee researched the state requirements for a licensed day care center. A presentation was prepared for the parish council, and the church trustees voted to support the endeavor. A budget was approved, and the committee began the extensive paperwork required to apply for state licensing. The house next to the rectory on Sandford Avenue was chosen to house the center. However, that house was being used by the senior citizens of the parish, so Father Bohdan moved the kindergarten class into the main school building, then moved the senior citizens into the gym building, thereby freeing the desired space for the day care center. Modest Sobolta designed safety features to meet state specifications for the building and thus began the adventure!

Daria Knarvik chaired numerous meetings of the committee, working closely with Father Bohdan to facilitate preparation for the opening of the day care center. Marta Popovich followed up on all the paperwork for the license and journeyed to downtown Newark on several occasions to check on the progress of the application process. Linda Kleban designed an interior classroom plan and

acquired a donation of carpeting. She also procured a microwave, which is still heating lunches for the children today. Terenia Rakoczy gathered toys and helped with publicity.

Olga Trytyak, who was serving as executive education

chair of the Ukrainian National Women's League of America at the time, had also been interested in finding a space for such a day care center. The prevailing thought was that the Ukrainian language would be preserved and encouraged in preschool-age children, thus resulting in support for the families who were eager to place their children in an environment where they would not lose their Ukrainian language skills. Father Bohdan communicated his enthusiasm to Pani Olga who gladly joined the endeavor. She solicited donations from the membership of the UNWLA to purchase children's books and to hire Maria Holinaty Wynarczuk to design Ukrainian themed hand painted decorations for the classroom walls. Pani Olga also prepared a handbook and application for parents. She then compiled a file which included master copies of all state-required paperwork.

In the spring of 1989, this writer was asked to join the committee. All of the work was progressing, but the classroom was still bare. Sister Maria Rosmarynowycz, O.S.B.M, principal of St. John's K-8 grade school, and I embarked on a seven hour trip to the Childcraft warehouse where we purchased furniture and other items that we squeezed into my car. After carrying everything up the front steps from the car into the classroom building, we were both exhausted! Somewhat concerned about the prospect of assembling furniture, I actually didn't sleep well that night. The following day, I stopped into the center to find that Father Bohdan had fastened all the legs onto the seven tables, had assembled the easel and the bookstand

and had even attached wheels onto the very heavy cubbie shelf! Dr. Ihor Hutnik built shelves for the educational materials. Some wooden chairs were found in the church garage. A fence was erected around the playground, and the physical elements were complete.

We posted an ad about our endeavor in the national journal of the American Montessori Society, and four Montessori schools responded with surplus Montessori educational equipment. The Carolinas sent us care packages, and I picked up math supplies from a school in Brooklyn and language supplies from two schools in Manhattan. One of the Catholic Montessori schools on the west side of Manhattan was run by Sister Lucy Sabatini who was very generous and tried to give us as much as would fit into my car. She told me, "I want to help. Those Ukrainian people have suffered enough!" Small in stature, she was a woman with a very big heart.

The preparation for opening the center was progressing except for the license application. Finally, Fr. Bohdan donned his clerical collar, traveled to city hall and insisted that an application had indeed been filed for a license many weeks before. After an intensive search, St. John's application was found stuck to another applicant's file! Success at last!

St. John's opened its doors in September of 1989. The enrollment over the years has included children from New Jersey as well as children from New York and Pennsylvania.

When Ukraine declared independence in

1991, we celebrated with joy. A lifelong goal had been achieved for our parents' generation. Ironically, the influx of Ukrainian speaking women who could work as nannies increased dramatically, and the choice for parents became more complex. Why pay for a daycare center when a nanny could care for children in the comfort of their own home? Nonetheless, many parents realized that the educational components of St. John's held great benefits for their children. Thus we began to emphasize the Montessori preschool experience as a valuable component of our program besides offering extended care hours for working parents.

The committee of women (some of whom belong to the Ukrainian National Women's League of America), education chair Pani Olga Trytyak and Father Bohdan worked together to achieve a unique experience for our Ukrainian community. Individual members of Branch 75 continue to support the preschool by contributing art supplies, paper and educational materials. Nadia Jaworiw of Branch 98 contributes an annual monetary donation. The result of all this is most gratifying. Not only is the Ukrainian language supported for the families involved, but the spiritual and cultural growth of their young children is nourished.

The story continues. St. John the Baptist Ukrainian Catholic Church in Newark, N.J., has supported this affordable Ukrainian Montessori program as a community service for thirty years. I am grateful to be a part of this experience. For more information, please visit our website at <http://tinyurl.com/zaxoronka/>.

Зі святом Маковія!

Дивись, дитино, чорнобривців цвіт.
Його переплету в букетик з маками.
Ось деревій. Їм лікуватись слід,
Коли у тебе пальчики подряпані.
Оце полин. Пахучий та гіркий.
Тобі ще рано знати стан полинний.
А ще він лікувальний. І такий –
Як справжній символ неньки-
України.
Стойкий. Незламний.
Жовто-золотий.



На синім небі так яскраво квітне!
Солодкий дух у нього та гіркий.
Чужим – табу, а до своїх привітний.
Васильки... Чуєш, дому аромат?
А ось і миколайчики блакитні.
І колоски. Біжи, дитино, в сад,
Я бачила, що айстра там розквітла!
І кетяг горобини ось, дивись –
Родину укріплює, думи-мрії.
Ну, що, моя хороша, посміхнись!
Ходімо! Нині – свято Маковія.

Ірина Лівобережна.

ДРУГЕ ВИДАННЯ КНИГИ ОКСАНИ КІСЬ ПРО УКРАЇНОК-ПОЛІТВ'ЯЗНІВ ГУЛАГУ

1-го червня, коли увесь світ святкував День захисту дітей, в Оксани Кісь, за її словами, було «власне свято: отримала довгожданий наклад другого — доповненого та переробленого — видання моєї книжки «Українки в ГУЛАГу: вижити значить перемогти!» Книжка збагатилася спогадами більш як 30 колишніх невольниць і тепер в ній звучать голоси понад 150 жінок! Видання здійснене за фінансової підтримки **Союзу Українок Америки (UNWLA)**.



Оксана Кісь.

Оксана Кісь — докторка історичних наук (за спеціальністю «етнологія»), президентка УАДЖІ (Українська асоціація дослідників жіночої історії), старша наукова співробітниця відділу соціальної антропології Інституту народознавства НАН України, співзасновниця Української асоціації усної історії. А ще — сильна жінка, дружина й мама, що виступає як криголам на шляху України до гендерної свободи та рівності й наполегливо та професійно обстоює права жінок. Оксана Кісь також бере участь у роботі Центру СУА з жіночих студій в УКУ.

На Міжнародній конференції «Жінки у час конфліктів: Екуменічна діяльність задля миру і справедливості», яку організував Лекторій СУА з жіночих студій у співпраці з Філософсько-богословським факультетом та Європейським товариством жінок-дослідниць богослов'я (European Society of Women in Theological Research) д-р Оксана Кісь мала нагоду розповісти про українських жінок та стратегії їх виживання у складних політичних обставинах, про їхню духовно-літургійні практики, взаємоповагу, солідарність і самопожертву міжнародним представницям (близько 70 учасниць) з різних європейських країн: Хорватії, Словенії, Польщі, Угорщини, Румунії, Чехії, Латвії, Литви, Нідерландів, Німеччини, Іспанії, Швейцарії, Греції.



Обкладинка книжки Оксани Кісь.

Книга «Українки в ГУЛАГу: вижити значить перемогти» є переробленим і доповненим виданням монографії п. Оксани. Це перше історико-антропологічне дослідження повсякденного життя українок-політв'язнів ГУЛАГу. Вивчаючи жіноче минуле, О. Кісь, аналізує десятки особистих спогадів колишніх невольниць та офіційні документи, а також детально й різнобічно висвітлює табірне життя українських жінок. Авторка зосередилася на національному питанні (національна солідарність, міжетнічні стосунки, зв'язки з Батьківщиною), приділила увагу релігійним практикам (молитви, християнські свята), розмірковувала над жіночою творчістю (поезія, спів, театралізовані постановки, вишивання, малювання). О. Кісь зосередилася на проявах людяності, жіночності серед жінок (дегуманізація і гуманність, стосунки з кримінальними злочинницями, жіноча взаємодопомога, турбота про зовнішній вигляд, упорядкування житла), а також особливо інтимних питання, як жіноче тіло та сексуальність (вплив неволі на жіноче тіло, сексуальне насильство) і проблемах материнства за ґратами. У книзі йдеться і про жіночі способи пристосування, виживання та протидії руйнівному впливові режиму на тіло і психіку в'язнів, що допомагало невольницям зберігати соціальні ідентичності та залишатися жінками, українками.

Видання адресоване дослідникам/цям у галузі історії України, жіночої історії, історичної антропології, історії тоталітаризму, історії повсякдення, правозахисникам та активісткам жіночих громадських організацій, а також усім тим, хто цікавиться минулим українського жіноцтва та гендерними студіями. Якщо читачі зацікавляться книжкою, то з питань її придбання можна звертатися до авторки за електронною адресою: kis@ucu.edu.ua

Our Cover Artist

Ola Rondiak's art stems from her family's experiences living in Ukraine during the historical events of WWII, Stalin's Iron Curtain, the Orange Revolution in 2004 and the Revolution of Dignity in 2014. These events shaped Ola Rondiak's worldview. Emotional experiences surface in her art as her own history intertwines with Ukrainian history and tradition, preparing the viewer for "contemporary art with a historical consciousness." For Rondiak, the female portrait underpins the terrain for truth and dignity. Her contemporary "Motanka" sculptures, inspired by ancient Ukrainian rag dolls, serve as a talisman for good health, fortune, and healing. Rondiak's work is part of a permanent collection of The Revolution of Dignity Museum in Kyiv, Ukraine, The Ukrainian Embassy in Bern Switzerland, Shevchenko Museum & National Museum of Decorative Arts in Kaniv, Ukraine, and private collectors. Rondiak's landmark painted mural in the historic district of Kyiv, Ukraine, is a prominent part of Kyiv's Street Art explosion. Readers can follow Ola on Instagram @olarondiakart or on her website at www.olarondiak.com.

Embroideries from the Gulag

In 1943–1944, during the second Russian invasion of Ukraine in WWII, Ukrainian intellectuals and nationalists, my grandfather among them, were forced to flee from their homeland to Western Europe or face certain death at the hands of Stalin's secret service (NKVD). A sympathetic Russian soldier warned Ola's grandfather of his imminent arrest and he set out on foot, with his 11-year-old daughter Maria (who would become Ola's mother) for western Europe. His wife Paraskevia Michniak, Ola Rondiak's maternal grandmother, stayed behind with their other daughter who was ill and immobile. The plan was for the family to reunite later. The reunion never happened. The daughter, Ola's aunt and namesake, never recovered and passed away in Kolomiya, Ukraine, in 1944. On March 28, 1947, Paraskevia was arrested by the NKVD, charged under Statute 20.54.1.A "Assisting the Ukrainian Partisan Army (UPA)" and sentenced by a military tribunal to 25 years of hard labor at the Women's Strict Regime Prison in Mordovia, Russia. There was no trial, no court, and no judge.

While in prison, at great personal risk, Paraskevia began embroidering religious icons at night, by the light of the northern latitudes. She used cloth and threads from her clothes and fish bones for needles. Stalin died in 1953. In 1956, Nikita Khrushchev granted amnesty to political prisoners who were victims of Stalin's repressions.

Paraskevia received her "Certificate of Rehabilitation" on July 2, 1956, and smuggled the embroidered icons (which were strictly forbidden by Soviet authorities) out of the prison by sewing them into her clothes. Unable to join her family in America (the Iron Curtain continued to be a barrier), she returned to Kolomiya and began a written (albeit censored) trans-Atlantic correspondence with Ola's grandfather and mother. In the late 1960s, an American tourist successfully smuggled some of Paraskevia's embroideries to her family in the West. Paraskevia passed away in 1975. Her story is one of millions of stories of displaced, imprisoned, and repressed Ukrainians in WWII.

Since proclaiming their independence in 1991, Ukrainians have struggled to fight the forces of corruption and Russian influence. Ola Rondiak witnessed the Orange Revolution (2004) and the Revolution of Dignity (2014) first hand. Her collage "Maty Revolution," a symbolic completion of her grandmother's partially completed prison embroidery, captures the struggle of Ukrainians to move towards European values of openness and democracy in the face of a tyrannical regime.

In March of 2014, Russia illegally annexed Crimea and invaded the sovereign territory of Ukraine in the Donbas region. According to the UN, over 13,000 have died in the conflict, while two million have been displaced.



І У ПСАЛМАХ ВОСКЛИКНІМ ЙОМУ

Переспіви із Книг Псалмів

Від редакції. Читачі вже мали нагоду доторкнутися до слова Творця, яке автор Святослав Левицький пропускає через свою душу та заримовує (див. «Наше життя» за червень місяць 2020-го р.) У Псалмах-переспівах, що їх продовжуємо друкувати, кожен відчує і необмежену та всеохоплюючу любов Всевишнього до нас, і неабиякої глибини й тужливості серце самого автора, що говорить віршованими рядками. А правдивіше — не «говорить», але «співає»...

Страждає хтось між вами? Хай помолиться.
Радіє хтось? Хай псалми співає.
Послання Апостола Якова. 5,13.

ПСАЛОМ 5. Рання молитва

Послухай, Боже, мою мову,
Зверни увагу на зіздання,
Молюся вдосвіта я знову,
Прислухайсь до мого благання.

Господь не любить беззаконня,
Нема лукавим місця в Нього,
Впадуть нечисті у безодню,
Бог вигубить лихого й злого.

З Його великої бо ласки
Ввійду я в дім святого храму,
До Господа приклякну в страсі,
Щоб ввів мене в святую правду.

Веди мене в дороги правди,
Не дай ворожим на поталу,

Їх серце – пропасть, язик гада,
Хай мовчки зйдуть до Шеолу.

Скарай їх, Господи, за кривду,
Від замислів своїх хай згинуть,
Бо ворохоблять проти Тебе,
А праведні до Бога линуть.

Серцями в радості своїми
Шукатимуть Тебе повіки
Всі ті, що звать Тебе устами.
Господь всіх праведних - утіха.

О Боже, праведним дай силу,
Як щит міцний, подай нам ласку.
Опора тим, що Тобі вірні,
Забрало від напасти.

ПСАЛОМ 39. Незначність людини перед Богом

Я мовив: — язиком щоб не згрішити,
Свої дороги пильнувати буду,
Уздечку на губах буду носити,
Поки передо мною грішні люди.

Я занімів, замовкнув понад міру,
Моє від болю серце запалало,
Від дум вогнем нутро немов горіло,
І на язик мій навернулось слово:

— Скажи, коли моя прийде кончина,
Щоб знав я, скільки жить мені на світі?
Продовж на кілька п'ядей мою днину,
Щоби моє безсилля зрозуміти.

Вона мов подув – кожная людина,
Лише як тінь проходять світом люди,
Дарма лиш метушаться без причини,
Громадять. Хто ж збирати буде?

Й тепер, о Боже, що я дожидаю?
Надія лиш моя в Тобі одному.

Я занімів, я уст не розтуляю,
Не дай мене на глум дурному.

Удар Твій, Боже, відверни від мене,
Я від руки Твоєї пропадаю,
Я знаю, Господи, що за провину
Людину карами справляєш.

Те нищиш наче міль, що в нього миле,
Людина — подув вітру лиш сухого.
Почуй молитву, що до Тебе лине,
Схили но вухо до благання мого.

Почуй ридань моїх гіркії сльози,
Я приходень, чужинець я у Тебе,
Як всі батьки мої, лиш перехожий,
Мені й моїй душі спочинку треба.

І відверни святі від мене очі,
Хай серцем і душею відпочину,
Пожити дай в земному щасті, Отче,
Поки навіки ляжу в домовину.

ПСАЛОМ 91. Під покровом Всевишнього

Ти, що живеш в Всевишнього у тіні,
Й перебуваєш у Його добрі,
Скажи: «Мій захист і моя твердиня –
На нього покладатися мені».

Спасе тебе від сіток птахолова,
Біду з пригноблених Він зніме плеч.
У Нього під крильми знайдеш свій сховок
Святая вірність Божа – щит твій й меч.

Страхів ти вже не будеш нічних мати,
Від стріл із лука, що лігають вдень
Чуми, що в пітьмі бродить, щоб зламати,
Що і опівдні нищить все упень.

Впадуть хай тисячами біля тебе,
Й праворуч тисяч десять упаде,
Господь Бог знає всі твої потреби,
Біду минеш і лихо перейде.

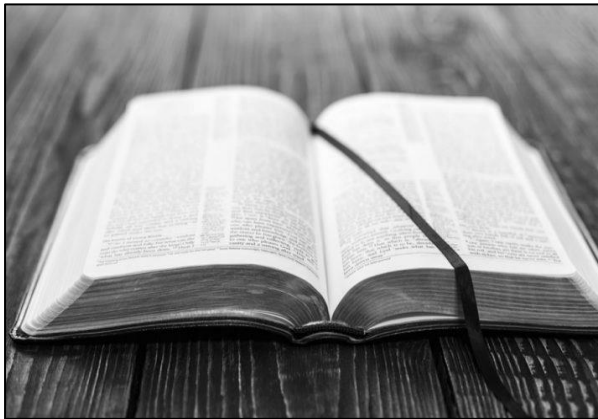
Ти лиш очима глянеш собі стиха,
Й побачиш кару, грішним що гряде.
І до намету вже не ввійде лихо, –
Господній ангел захистить тебе.

Звелить ангелам, щоб твої дороги
Гляділи, скаже нести на руках,
Щоб не спіткнулись в камінь твої ноги,
Дракона й змія розіб'єш у прах.

Бог мовить: «Проявив любов до Мене,
Його врятую, – ім'я моє зна,
Ввізве до мене, я на нього гляну,
І звільню його від всякого зла.

Насичу довгим віком його в славі
Йому своє спасіння явлю Я».
Хвала Тобі, мій Боже, слава й нині:
Алилуя, алилуя, алилуя.

ПСАЛОМ 126. Поворот з неволі



З Господньої ласки як бранці вертались
З неволі тяжкої у свій рідний край,
Уста їх пісню радості співали, –
Господь милосердний воленьку їм дав.

Мов водні потоки на спраглию землю,
Так линули в радісних бранці сльозах,
У серці несучи мрію потаємну –
Самим щоб хліб зібрати на своїх ланах.

З сльозами хто сіє, радість буде жати,
З неволі як вийде, щастя віднайде
У рідному краю, де вродила мати,
Тут правду і віру святу віднайде.

ПСАЛОМ 137. Туга вигнанців за рідним краєм

Над Вавилонськими річками,
Де ми сиділи і ридали,
Де нас співати заставляли
Ті, що знущалися над нами.

Хотіли тішитись піснями
Оті, що брали нас в неволю,
Що завдавали серцю болю,
Що були нашими катами.

Як рідні нам пісні співати
Катам, що край наш сплюндрували,
У чужину нас виселяли,
Пісні, що нас навчила мати?

Як нам співать пісень побожних
Безвірнику, співати хором,
Що нас морив Голодомором,
Що заселяв доми порожні,

Нас вигнавши, своїм народом,
Що злобним риком закликали:
«Церкви руйнуйте до підвалин!»,
Покривши гниллю край й смородом?

Якщо я край свій позабуду,
Хай висохне моя десниця.
Щоденно буду я молитися,
Просити волі для народу.

Святослав Левицький.

До 100-річчя Союзу Українок Америки

Якщо не знаєш минулого, то не зможеш будувати майбутнє. Людям, родинам, організаціям і країнам варто пам'ятати свою історію, знати етапи свого становлення — до дрібниць, до маленьких деталей, а часом і до глибин емоційного сприймання. Інакше як зрозуміємо наше сьогодні, що є результатом вікових традицій і натхненної, напруженої праці багатьох поколінь? Як зможемо збудувати своє майбутнє, наріжним каменем якого є накопичений досвід наших попередників? І чи можливо, щоб ті, хто буде після нас, залишилися без наших здобутків?

Саме тому, йдучи назустріч ювілею нашої організації, маємо сплачувати данину глибокої вдячності всім, хто її вибудовував, збагачував славу, створював традиції діяльності та закладав фундамент для майбутніх поколінь. А як не вивчати при цьому зібрану та накопичену упродовж десятків років, закарбовану у слові історію CУА, що детально та проникливо віддзеркалювалася на сторінках «Нашого життя»?!



Аби глибше пізнати та зрозуміти українську жінку та українців, яких доля закинула до Америки, щоб більше відчувати глибинну сутність нашої організації, я охоче читаю старі, поживклі від часу сторінки літопису CУА... Читаю і щоразу повторюю: «Дуже часто все нове — то добре забуте старе». Бо минуле нашої організації якось аж занадто показово вплітається в наше сьогодні, діяльність союзнок (навіть з довоєнних і повоєнних років минулого століття) зачіпає наші будні, коректує наші плани, а часом видається надійним дороговказом. І виглядає, ніби наші попередниці знали щось про нас, передбачали наші проблеми та залишили по собі мудрі підказки для майбутніх поколінь.

Одну з «оптимістично-дієвих» візій описала у журналі «Наше життя» за липень 1945-го р. **Клявдія Олесницька** (друкувалася під псевдо К. О.) — на той час головна редакторка літопису. Якщо у її дописі «Вакації» під війною на Сході розуміти і теперішню війну в Україні, а до «спекотного літа», що виганяє людей з великих міст на природу, також додати обмеження у діях, спричинене карантинном, то відстань довжиною у 75 років відразу скоротиться і зникне. Хіба що під час читання наш слух особливо милуватимуть деякі слова, незвичні для сьогоднішнього мовні інтонації та стилістичні звороти. Але щоб читач зміг зануритися у ті часи, подаємо текст допису мовою оригіналу.



ВАКАЦІЇ

Приходять гарячі літні місяці і природа так дошкулює, що починаємо тратити охоту до всього, опановані одним лиш бажанням відпочинку. І ось трапляється нагода найти цей тиждень-два відпочинку, вирватися з розпеченого на червону грань міста, налюбуватися природою, подихати здоровим чистим воздухом. Користаємо з цього добра повними пригорцями стараючись забути про цілорічне життя в місті, з його турботами, тягарами та невгодами. Вийжджаючи прирікаємо собі навіть не цікавитися цим, що могло б нас турбувати. Постановляємо собі забути про війну, не заглядати до газет, не слухати радієвих новин. Одним словом — тікаємо від всього, що загрожує нашим нервам, відпочинкові, спокійній думці.

Такої передишки та зміни треба кожній людині для здоров'я її тіла та духа. Але воно не значить, і не сміє значити, що літні місяці — це вже повний застій у громадському житті та праці, яка мусить завмирати на час поки люди відпочинуть до сходу. Є громадські справи так пильні, є завдання так великі, що з них не можна зводити ока та про них забувати у ніяку хвилю.

Літо, не літо — спека, не спека, а війна на Сході йде з шаленим розгоном. У нутрі краю вакаційні місяці ні в чому не зменчать воєнних зусиль, бо ще великі потреби та жертви перед нами, поки прийде повний і успішний кінець.

Подібне діється й у нашому організаційному і громадському житті. У організації — ми від літ звикли завишувати діяльність на цілі два місяці, і аж коли прийшов вересневий холодок, ми поволеньки забиралися зрушувати усе з застою. Коли в організації мала активність та потреби — такі вакації не багато погіршать її і так слабкого стану. При живій активності, розпочатих працях, нових плянах, два місяці організаційного безділля це такий застій, опісля якого і за пів року не надолужиш. Ювілей, з'їзд, конвенція, поширювання «Нашого Життя», праця над допомогою нашим рідним в Європі — це справи, яких не можна відложити на кілька місяців, бо за цей час вони так припадуть порохом, що й відгребати буде тяжко.

Але як порадити на це, що люди роз'їжджаються з міста, через горяч на збори не приходять, чи прямо з фізичного змучення байдужніють до громадських та організаційних справ? Чи не краще оставити їх в спокою та переждати, аж осінній холод приверне їм охоту до праці?

На такий люксус літнього безділля ні ми, як жіноча організація, ні як українська громада не можемо собі тепер дозволити. Надто пильні перед нами завдання та обов'язки. Щоб не припинювати зовсім праці — треба лиш провові подбати про це, щоб примінити її до літніх томлячих обставин. Коли на збори, чи виставу у душній галі ніхто не прийде — люди радо вийдуть за місто на пікнік, чи свято улаштоване під голим небом та на свіжому воздуху. І жертвенність не спиниться — на ювілейний, пресовий, чи инчий фонд організації буде нагода придбати гроша — і не одну добру ідею можна буде розголосити, не одного прихильника придбати для доброї, громадянської справи. Пробуймо з кожними сходами іти у таке місце, де можна б водночас було відітхнути кращим воздухом та опочити від задухи міської вулиці. Членки відділу, у якої хата за містом, чи кусок города — хай пожертвують їх на місце зборів, а зробить добре громадське діло, бо перешиходить застоються потрібній і пильній праці.

Побіч спільної організаційної та громадської праці — кожна одиниця зокрема може зробити щось для загальної справи, без великого труду і не нарушуючи вакаційного відпочинку. Наприклад — у місці, яке вибрали собі на коротші чи довші вакації, розпитаймо за українськими жінками. З досвіду знаємо, як можна подибати земляків навіть у найбільш несподіваних обставинах! Познайомившись, стараймося приеднати їх на читачок «Нашого Життя», а коли б найшлася більша громадка — підготовимо ґрунт під оснування відділу США. Ні, не змучимося при такій роботі, ні вакаційного спокою не заколотимо. Противно — не тільки можемо найти при цьому теж нагоду для товариських взаємин та приемностей. Але перш за все вернемо з вакацій з цим почуттям морального вдоволення, що провели їх так, як на це дозволяє велика хвиля, у яку нікому не вільно бути себелюбом.



Усе в нашому житті пов'язано, і від цього нікуди не дінешся. А втім, чи треба? Бо ж минуле — то не тільки данина історії та прожиті роки чи століття. Це вагомі події з життя попередників кожного з нас. Це надійна підтримка на сьогодні та чіткі орієнтири на завтра.

Лариса Тополя, редактор.

А що таке життя?

Надія Умриш.

А що таке життя?
Події? Вчинки? Слава?
А, може, це — знання?
Маєтки? Чи розвага?
Робота до знемоги?
Служіння чи надбання?
Покора і догода?
А, може, це — кохання?

Любов, жертвна й щира
До рідної країни,
Яка дарує крила,
Яка...кладає в могили?..
То що ж таке життя?
Коритись? Керувати?
А, може, почуття
І в щасті — завмирати?

Єднання в спільній справі,
Коли думки сплелися;
І — разом, нелукаві,
В життя одне злилися...
У кожного свій вибір,
Своя (одна!) стежина;
Ти — неповторний витвір
У Всесвіті — ЛЮДИНА!

Очима душі — голосом серця

(Продовження. Початок у «Нашому житті» за червень 2020-го р.)

Продовжуємо друкувати твори зі збірки Євгена Онацького «Очима душі — голосом серця. Переспіви» (Видавництво «Перемога», Буенос-Айрес, 1958, Аргентина). Це переклади творів різних авторів, переважно італійського письменника Ніно Сальванескі. Книжку названо «переспівами», а не перекладами, з огляду на їхню римовану форму, а також тому, що часом «переспіви» надто відрізняються від оригінального тексту. Автор збірки зауважує: «Беручи основну тему, я не все йшов цілковито за своїм зразком, а, згідно зі своїм розумінням і відчуттям, його відповідно доповнював, або скорочував. Всі заголовки — мої, бо окремих творів в Н. Сальванескі не існує».

РОЗЛУКА

Розлука — часто страждання.

Симпатія, приязнь, любов запалюють першу іскру, але спогад по розлуці — це олія, що творить із іскорки полум'я.

Забути — це ніби зачинити двері душі, щоб не ввійшло страждання.

Але пригадувати треба, щоб разом страждати.



Я бачив багато прощань. І іноді в звичайній усмішці помічалось певність, що прожито було лише одну мрію. Але зараз же інша усмішка мовчки обіцявала, що ця мрія відживе разом із туюю.

Хтось від'їжджає, шукаючи своєї долі, і хтось інший залишається з корінням у ґрунті. Але їхні душі на хвилинку відчули, що вони належать до одного кола, і, в одному з тих потаємних пактів, що їх припечатуює мовчанка, заприсягли одна одній вірність поза часом і поза простором.

І так розлука робиться першим вогником, що засвічує лямпадку туги.

І потім, навіть після багатьох років, на згадку про ім'я, про годину, чи місце, нараз душа відчуває, що докопується чудо. Починає терпіти. І нараз пізнає, звідки походить той клич, що надійшов ніби та хвиля...

Олег Шупляк. *Великі жорна.*

Душі ніколи не знають, скільки сили й енергії завдячують вони іншим душам, які зустріли на своїй дорозі, і з якими одного дня розпрощалися.

Не треба вважати за мертвих тих, що живуть від нас далеко!

Часто той, що від'їхав, навіть не підозріває, як тужить той, хто залишився. Поїхати — це ж піти назустріч невідомому, змінити оточення, відновити на деякий час власне життя. Це значить — мати бодай якусь ілюзію, якусь надію...

Але той, хто залишається, застається зі спогадом про якесь слово, про якусь усмішку, про те, що було і — не повернеться... І чуває себе, як якийсь залишок.

Тоді думка засвічує лямпадку туги, і серце кличе у віддаль:

— Де ти блукаєш, коли я так тужу за тобою? Під яким небом живеш своїм життям, що було й моїм колись? По яких дорогах губиться слід твоїх ніг, що колись ходили до мене? Пригадуєш? Ми намагалися спинити хвилинку життя, що втікала від нас, в'яжучи її вічними словами, але час помстився на нас. Спогад про тебе й про наші розмови, навіть про твій голос, який чую глибоко в серці, збуджує в мені жадання пережити ще раз ту чарівну мрію, що ми її були збудували нашими

кволими дитячими руками. Чому ж не вертаєшся? Лямпадка все горить перед твоїм образом, і моє серце все те саме, що було і тоді...

Терпіти від туги — це вмирати на повільному вогні. Це — чекати з тремтінням в душі, — мов той вогник, що коливається від кожного подуву вітру, — чи не загориться те друге серце.

Може пройти ранок, і полудень, і вечір... Але туга й одної години триває, як вогник лямпадки, перед недотриманою обіцянкою.

І іноді досить того маленького вогнику, щоб зігріти надією все життя закоханої душі.

Але іноді досить і одного подуву холодного вітру, щоб мрія розвіялася... Задовга мовчанка. Невимовлене слово. Непорозуміння, що тривало тільки хвилинку, але його ніяка усмішка не прояснила.

І кожний пішов іншим шляхом. А другого дня було вже занадто пізно: душі відходять одна від одної ще швидше, як постаті. Але іноді буває й досить покликати, щоб відновити єднання.

І тепер я не знаю, чи ти мене кличеш, і не знаю навіть, де ти знаходишся.

Якщо кличу тебе, ти не відповідаєш. І все ж я хочу сказати тобі, що ти все живеш у моїм серці.

Я вмираю від туги перед твоїм іменем, що вирізьблене в мені, як на надмогильному камені. Як сумно оплакувати, як мертво, людину, яка ще живе!

МОЄ СЕРЦЕ



Олег Шупляк. *Дерево пізнання.*

Я відкрив своє серце дитині. Вона пограталася ним, як забавкою. Потім відкинула геть.

Я відкрив своє серце дівчині. Вона вплела його у вінок разом з іншими. Потім відкинула геть.

Я відкрив своє серце жінці. Вона почала шукати в ньому імена інших жінок. Потім відкинула геть.

Я відкрив своє серце матері. Вона притисла його, плачучи, до свого власного серця. І так залишилося.

Я кинув своє серце у свої насолоди, — і тим на хвилинку приглушив його.

Я кинув своє серце поміж пристрасти, — і тим на годину піддурив його.

Я кинув своє серце поміж радості, — і тим на весь день звеселив його.

Я кинув своє серце поміж горе, — і тим воно жило все своє життя.

Я віддав своє серце подорожньому, — і воно забилося в

ритм його маршу.

Я віддав своє серце воякові, — і воно зробилося тверде, як криця.

Я віддав своє серце лікареві, — і воно зробилося чистою сльозою.

Я віддав своє серце черниці, — і воно стало молитвою.

Так живи, щоб серце освітлювалося radoщами кожного і горіло болем усіх.

Тоді ти впізнаєш таємницю життя.

ПРО ЗАЙВИЙ ПОСПІХ

Не поспішай занадто жити. Завтрашній день прийде скоріше, ніж ти думаєш.

І коли ти захочеш зробити перегляд усім своїм приятелям, усім своїм надіям, усім своїм ілюзіям, тільки серце відгукнеться на твої спогади.

І тоді ти зрозумієш, що життя твоє вже позаду.

І тоді ти зрозумієш, що властиво зовсім не було чого так поспішати.

Не поспішай, отже, бігти. Ти все прибудеш надто скоро.

І одного вечора, мабуть, жалуватимеш, що не спинився довше в якомусь чарівному місці.

Думай, натомість, що ти тчеш свої спогади.
Хай же терпеливість буде тобі доброю порадицею, щоб не наробити зайвих вузлів.
Не поспішай до цілі. Може бути, ти сам ще не знаєш, яке їй ім'я дати.
А звороти ж ще більш небезпечні, ніж схили.
Тому — не поспішай занадто, але спиняйся час від часу, щоб поглянути на дорогу.
Ти ж нею ніколи більше не йтимеш!
Не поспішай випити за одним разом усю чарку радості.
Бо мучитиме тебе пізніше велика спрага.

ПРИВІЛЕЙ ДАВАТИ

(За Амадо Нерво)

Кожна людина, що тебе шукає, чогось від тебе хоче: знуджений багач — приємності розмови, бідняк — грошей; сумний — розради, слабодухий — підбадьорення, борець за правду — моральної допомоги.

Кожна людина, що тебе шукає, напевно чогось хоче від тебе.

І ти втрачаєш терпець. Ти думаєш: «Що за кара Божа!»

Але як же ти помиляєшся!

За якимсь невідомим законом, що розподіляє таємниче в світі всякі добра, ти мав щастя одержати найбільший привілей, найбільше добро — **могти дати!** Ти можеш дати!

Кожної години дня ти можеш давати — бодай привітну усмішку, бодай дружній потиск руки, бодай слово потіхи.

Кожної години дня, коли ти даєш, ти наближаєшся до Того, що Його істота саме — давати, розподіляти, дарувати.

Ти повинен би впасти навколішки і сказати:

— Дякую Тобі, Боже, що я можу давати. Ніколи вже не вкриє мого обличчя тінь нетерпеливості.

ЩЕ РАЗ ПРО МОВУ

Згадую своє раннє дитинство, коли моїми єдиними товаришами були наші найближчі сусіди. Наше подвір'я від сусідського відгороджував високий паркан з широких дощок. В одній з них у нижній частині не було цвяха і ми — діти — перелазили з одного подвір'я на інше. У тому подвір'ї був двоповерховий мурований дім, в якому жила родина районного партійного начальника. Його дружина працювала вчителькою російської мови в школі. Вони мали двох дітей — Бориса (мого однолітка) та Ліну, молодшу від брата на два роки. З ними також жила їхня бабуся, яка і доглядала своїх онуків.

Більше дітей по-сусідству не було. Отож, я постійно гралася з Боркою і Лінкою (вони так себе називали). Української мови вони не знали, бо приїхали до Жидачева недавно й

були ще малі. Тому ми між собою розмовляли російською, яку я дуже швидко освоїла, а не навпаки. Мабуть, їм забороняли розмовляти українською. Не знаю, що відчували мої батьки, але мені жодних зауважень не робили — напевно, боялися. Тепер я розумію, як їм було важко, але змінити нічого не могли. А ми були у віці 4 – 5 років.

Я жодного разу не була у сусідському помешканні, а діти у нас бавилися цілими днями. Якщо надворі було холодно, то ми заходили у хату, а як тепло, то гралися в альтанці у саду, або на веранді. Ми ніколи не сварилися між собою під час забави — вони були спокійними дітьми. Пізніше вчилися в російській школі, а я — в українській. На тому наша дружба й закінчилася.

Цей епізод мого дитинства свідчить про



те, що в Советському союзі з раннього дитинства діти підсвідомо відчували, що російська мова є авторитетнішою від української. У всіх службових установах російська мова була на першому місці. До того так усі звикли, що навіть не задумувалися, чому це так. А тих, хто задумувався і висловлював своє обурення, негайно ізолювали від суспільства, тобто судили за «український буржуазний націоналізм».

Якось, вже значно пізніше, мої дві доні у підлітковому віці йшли по вулиці в Коломиї, де ми проживали, а позаду них — двоє хлопців. Один з них питає: «Дівчята, а ви месніє, чи доїжджете?» Дівчата розсміялися і нічого не відповіли. Ті хлопці були з якогось приміського села, і міських дівчат вони називали вже поросійськи «месніми», а не місцевими.

Якщо пізніше такий хлопець йшов на військову службу, то, як повертався з армії, він вже був не Михайло, а Міша, не Василь, а Вася, не Іван, а Ваня. Проворніші з них, хто хотів вислужитися та здобути вищу кар'єру в житті, привозили зі собою жінку-росіянку, яка ніколи не навчилася української мови. Діти від таких шлюбів були перевертнями, бо їх не виховували в українському дусі. Імена в них також були на російський манер.

Майже в усіх вищих навчальних закладах навчання відбувалося російською мовою, бо підручників в українській мові не видавали. Я вчилася в Чернівецькому університеті, де було багато студентів молдаван, росіян, євреїв. Звичайно, що всі між собою спілкувалися переважно російською мовою, бо лише українці розмовляли українською. Після закінчення вишів українців направляли на роботу в іншу республіку Советського союзу. Я отримала направлення в Туркменію, а моя товаришка в Карелію. У такий спосіб населення так «вимишували», що на політзаняттях, які кожного місяця проводили в усіх установах з участю всіх працівників, йшлося про злиття націй в одну під назвою «советський народ». Ось так!!! Усі нації планувалося злити в одну з російською мовою спілкування.

Згадався ще один випадок. Якось на пляжі в Одесі, коди ми їздили з дітьми на відпочинок і розмовляли між собою українською, почули поблизу таку фразу, що стосувалася нас: «Вроде би інтелігентніє люди, а разговарівають по-хохляцки». Чоловік моєї сестри, філолог, відповів їм: «Якраз тому, що ми інтелігентні люди та живемо на своїй рідній землі, то й розмовляємо своєю рідною мовою». Вони мовчки зібрали свої «манатки» та відійшли подалі від нас.

Донині людей в Україні не разить російська мова. Недавно до нас приїжджав з Києва в гості 20-річний онук мого чоловіка. На його запитання, чи російська мова помалу відходить на задній план (так би мало б бути на 30-му році незалежності), він відповів, що кожен розмовляє тією мовою, якою йому легше. Ось так і спілкується молодь між собою в Україні.

В одному товаристві тут, в Нью Йорку, між нами був молодий хлопець Вадим, який працює кельнером у ресторані «Веселка». Він розмовляв чистою українською мовою і пояснив, що приїхав до Америки півтора року тому з Києва і вивчив українську вже тут, в Америці! Ось так!?

У вільній, демократичній, багатонаціональній Америці представники кожної нації спілкуються між собою рідною мовою. Це відразу зрозумів Вадим і відчув, що розмовляти українською – це бути своїм серед своїх.

А в Україні українських патріотів завжди знищували фізично (селян під час голодоморів, інтелігенцію в ГУЛАГ'ах). Переважна більшість інтелігенції Галичини виїхала на Захід під час Другої світової війни. Тих, хто залишився, тримали в постійному страху. А звичайні пересічні люди, яких переважна більшість і які не виховані в українському дусі, є байдужими. Їм, аби був хліб на столі. Тому не дивуймося, що понад 73 відсотки громадян України вибрали Президентом середньостатистичного жителя України, гасло якого «А какая разница!?!»

Ліда Служ., Нью Йорк.

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ ТА ДОПИСУВАЧІ!

Для швидшого отримання Ваших листів і вчасної реакції з боку редакції, просимо листи з питань доставки, зміни адреси та передплати журналу «Наше життя» писати на адресу:

203 Second Avenue, 5th Floor, New York, NY, 10003-5706,

або надсилайте на електронну пошту office@unwla.org

Листи з дописами, фотографіями, запитаннями про друк та ін. пишiть на адресу:

203 Second Avenue, 5th Floor, New York, NY, 10003-5706,

або надсилайте на електронну пошту unwlaourlife@gmail.com

Запитання, які варто ставити дітям для покращення їхнього мислення



Кожен батько хоче, аби його дитина була розумна, вмiла адекватно реагувати на виклики життя та мала логiчне мислення. Чи все ми робимо для того, щоб так сталося? Чи є певнi правила, що базуються на особливостях дитячої психологiї, якi допоможуть виховувати розумників?

Пропонуємо переклад запитань, зiбраних David K. William (iнтернет-ресурс Lifehack), якi варто ставити дiтям, щоб спонукувати їх до роздумiв i пошуку не банальних вiдповiдей i формують в них навички мислення.

Для батькiв, якi люблять своїх дiтей, важливо сформувати в них умiння мислити. Як ставити запитання, що заохочують дiтей до правильної поведiнки? Один зi способiв схилити дiтей до позитивного мислення — чесно розмовляти з ними i ставити їм правильнi запитання. Не варто казати їм, що треба робити, але слiд пояснювати цiнностi правильного життя та найкращого використання того, що вони вже мають. Поставте дiтям запитання, якi пропонуємо далi, щоб заохотити їх до розмови та допомогти їм розвинути здоровий спiсiб мислення. Деякi з цих запитань також допоможуть вам покращити стосунки зi своїми дiтьми та порозумiтися з ними.

Якi 5 слiв найкраще тебе опишуть?

Таке запитання скеровує дiтей до роздумiв: що вони знають про себе та чи мають уявлення про те, що iншi люди думають про них. Це зорiєнтує вашу дитину вийти з власного маленького свiту та сформувати правильне уявлення про себе.

Що ти полюбляєш робити такого, що робить тебе щасливим? Деякi дiти скажуть, що, граючи у вiдеоiгри, вони відчувають себе найщасливішими, i насправдi це чудово. Останнi дослідження показують, що комп'ютернi iгри мають багату перевагу. Вони нави́ть зближують родину, якщо в них грати разом. Головне — зосередити увагу дитини на тому, що робить її щасливою, допомогти зрозумiти, що вона може збiльшувати час на ту діяльнiсть, яка приносять їй задоволення. Iмовiрно, це навчить дитину займатись тими справами, що приносять їй радiсть i якi вона любитиме у майбутньому.

Чого ти можеш навчити iнших?

Треба, щоб дитина зрозумiла, що життя — це не тiльки вона, її власнi iнтереси, але й те, що вона може отримати вiд iнших. Життя — це про всiх нас i про те, як ми можемо допомогти один одному. Обговорення питання також допоможе дитинi відчути, що її поцiнують. Якщо ваша дитина відчуває себе особливою та знає, що їй є що запропонувати iншим, то це формує впевненiсть у собі, а також заохотить її до навчання.

Що найгiрше/найкраще траплялось

з тобою? Життя — це не тiльки сонячне свiтло та веселка, але й похмурiсть i приреченiсть. Життя — це поєднання доброго та поганого досвiду, i саме це робить його таким захопливим. Дитинi потрібно зрозумiти це у ранньому вiцi, щоб вона могла психологiчно пiдготуватись до життя. Треба допомогти дитинi усвiдомити її власний досвiд. I зрозумiти, що поганi речi не тривають вiчно — пiсля шторму завжди виходить сонце. Ви також можете дiзнатися про те, що дитину хвилює, i допомогти їй позбутися цих хвилювань.

Чого ти навчився з найкращого/найгiршого випадку, що трапився з тобою?

Стара приказка каже, що досвiд — найкращий учитель. Важливо, щоб дiти робили висновки з власного досвiду (i гарного, i поганого), а також з досвiду iнших, зокрема i батькiв. Це один з найкращих способiв досягнути успiху та вчитися дiяти правильно у рiзних ситуацiях. Коли ваша дитина вчиться на власному досвiдi, то малоiмовiрно, що вона повторить тi самi помилки у майбутньому.

З усього, що ти зараз вчиш, як ти гадаєш, що тобі найбільше стане в пригоді у дорослому вiцi?

Таке запитання нагадає дитинi, що настане час, коли вона стане дорослою i що треба почати ставити певну мету. А також скерує дитину на те, що вона повинна робити вже зараз для майбутнього.

Йдеться також про виховання у дитини прагнення бути сумлінною на шляху до досягнення мети. Якщо дитина розуміє цінність того, що вона вчить тепер і як це допоможе їй у майбутньому, то це мотивує її насолоджуватись читанням, навчанням і пізнанням.

Якби ти міг повернутись у часі на три роки назад і поговорити з самим собою, що б ти собі порадив? Це запитання може спровокувати цікаву бесіду, яка допоможе дізнатись про (і вирішити) минулі проблеми, що завдали болю вашій дитині, а також прищепити їй звичку вчитися на своїх помилках. Відкриваються можливості поговорити з дитиною про те, як справлятися з розчаруваннями у житті, а також навчати її значення ідіоми «робити лимонад з лимонів» (знайти вихід зі скрутного становища; поліпшити, виправити ситуацію).

За що ти найбільше вдячний? Це запитання спонукає дитину згадати чудові благословенні моменти та подивитися на світлий бік свого життя. Є нагода навчити дитину дивитись на речі перспективно, оглядатись назад і цінувати те, що вона має, попри його масштаби, — родину, друзів, гарну школу та їжу. Це сприятиме загальному щастю вашої дитини, оскільки між вдячністю та щастям існує міцний зв'язок.

Як ти гадаєш, що відчуває ця людина? Дитина легко зосереджується на власних почуттях, нехтуючи тим, що відчувають інші. Однак, щоб будувати міцніші стосунки й уникати зайвих конфліктів, важливо, щоб ваша дитина врахувала, що відчувають інші люди, та проявляла співчуття. Допоможіть їй уболівати за іншого, попросивши поцікавитися, що відчуває хтось інший. Ваша дитина ставатиме милосерднішою, доброзичливішою та щасливішою лише тоді, коли буде уважнішою до інших.

Як ти думаєш, яким буде твоє майбутнє? Таке запитання спрямовує дитину задуматися над майбутнім і планувати його. Воно допоможе їй замислитись над тим, якою вона хоче бути, коли виросте, і яким хоче бачити світ, коли подорослішає. У розмові ви дізнаєтесь, до чого прагне дитина та зрозумієте, як зможете допомогти їй реалізувати мрію.

Як ти думаєш, хто з твоїх друзів мені подобаються найбільше? Чому? Колектив

має великий вплив на мислення та поведінку. Якщо поруч з дитиною погані люди, то її поведінка почне змінюватись на негативну. Якщо ж поруч гарні люди, то й мислення дитини стане позитивним. Поставте дитині таке запитання, щоб зрозуміти, хто з її кола друзів має найбільший вплив на неї. Допоможіть дитині побачити тих, з ким вона проводить найбільше часу.

Якби ти міг вирости і стати знаменитим, чим би ти хотів прославитись? Таке запитання спрямовує дитину подумати про справжнє значення успіху та про спадок, який вона б хотіла залишити по собі. Чи успіх лише у грошах, чи є щось більше за них? Чим хочеш запам'ятатися людям? Відповідь дитини допоможе визначити тип її характеру та виявити, хто для неї є моделлю для наслідування.

Якби ти змінив світ, якби міг? Дослідження показують, що очікування радісної події приносить більше щастя, ніж сама подія. Як тільки ваша дитина доросте до того, щоб усвідомити, що завтра — це не сьогодні і що кожен новий день дає можливість для позитивних змін, почніть прищеплювати в неї звичку прагнути зменшувати неприємності та нехтувати дрібницями, щоб покращити не лише завтрашній день, але й світ у цілому. Щасливі люди — це ті, хто вважає всі проблеми переборними та шукає їх рішення.

Як ти сьогодні можеш комусь допомогти? Оскільки у житті багато болю, як хвороби, бідність, невігластво та емоційні страждання, то надважливо підтримувати один одного, як це роблять брати й сестри. Ставте дитині таке запитання регулярно, щоб розвинути в ній щиросердність у повсякденному житті.

Якби ти міг запровадити одне правило, якого мусили б дотримуватись усі в світі, яким би воно було? Чому? Це запитання привертає увагу дитини до того, що ми живемо у світі з правилами, яких маємо дотримуватись. Правила не завжди означають обов'язкове покарання за їхнє невиконання, але допомагають нам жити та краще взаємодіяти з іншими. Дитина краще прийме цей факт, якщо матиме власне правило, у яке вона вірить. Таке правило (або гасло) може стати ключем для виховання шанобливого ставлення до законів та інших членів суспільства.

ЯК ГОВОРЯТЬ У ХАРКОВІ, НА ДОНБАСІ, В ОДЕСІ ТА ГАЛИЧИНІ



Говорити зі співрозмовником однією мовою — ще не гарантія стовідсоткового розуміння. Як є безліч діалектів, наприклад, англійських, так і в різних регіонах України існують свої колоритні домішки. Місцеві жителі звикли вживати свої слівця в повсякденній мові, чим можуть дуже здивувати приїжджого, який впевнений, що говорить з ними тією самою мовою.

Харків: ампулка, сявка, чинка

Харків не має такого багатого діалекту, як, наприклад, Львів чи Одеса, але також може здивувати несподіваного гостя. Так, заряд з чорнилом для кулькової ручки тут називають не інакше як ампулки. І місцева класика — «тремпель», плічки-вішалки для одягу. У лексиконі жителів Харкова воно закріпилося ще в минулому столітті, а виною цьому була назва фабрики, що належала пану Тремпелю.

Щоб поширити товар у маси, він придумав маркетинговий хід і продавав одяг, розвішаний на плічках, де красувався фірмовий знак із назвою компанії. Істинно харківським вважають і слово «сявка», що вживають у значенні «хуліган», «шпана». За легендою походить воно від назви угруповання малолітніх злочинців, які здійснювали набіги на фруктові сади, і лідером якої був якийсь Сава.

Уже багато років харків'янки завивають волосся «локонами», а не плойками, як сусідки в інших областях. У мові незвичайне слово з'явилося через упаковку для електричних щипців, де красувався розмашистий напис «Локон». Лезо для гоління тут називають «чинкою», а блискавку на одязі не інакше як «змійкою». Люди старшого покоління вживають слово «марка», називаючи маршрут транспорту: «Сядеш на п'яту марку», — кажуть вони і мають на увазі транспорт п'ятого

маршруту. Молоді харків'яни слова в такому значенні вже не знають — усі ці слова є діалектною лексикою.

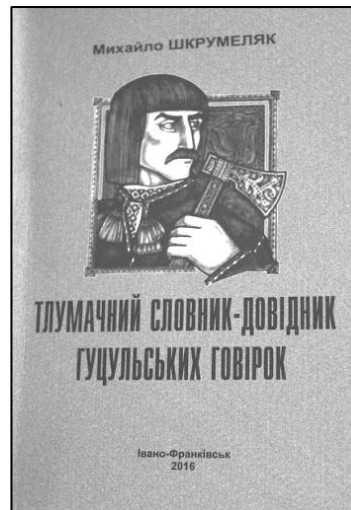
Донбас: лайба і бакаї

У Донецьку, як і в Харкові, вкоренилося слово «тремпель». А на тротуарах тут не бордюр і не бровка, а поребрик. Уродженці Донбасу наполягають, що слово «тормозок», яким у багатьох регіонах країни називають прихоплений з дому перекус, суто їхнє, шахтарське. Походить воно від «пригальмувати й поїсти». *Тормозок* в жодному разі не є синонімом фастфуду. Тормозок завжди смачний, корисний і поживний. У шахтарів, як правило, він складається з хліба, сала або ковбаси, варених яєць і картоплі, а також цибулі та солі. «Правильні» тормозки мають бути охайно та щільно загорнуті в газету, щоб на їжу не потрапив вугільний пил. Нині словом «тормозком» називають будь-яку їжу, яку беруть на роботу, у школу або на маленькі вилазки на природу. Ще одне популярне донбаське слово — «порожняк». У побуті воно, як правило, вживається у значенні «дурниця».

Зовсім незрозумілим для приїжджих у Донбас стане слово «бакаї», найчастіше його можна почути на півдні регіону, у Маріуполі. Бака — це водойма біля моря. Версій походження слова дві: від аббревіатури БКІ — щось велике кар'єрне; від тюркського або монгольського слова, яке означає бруд, сміття. Купання в баку — намір небезпечний для здоров'я, але у маріупольців вони користуються популярністю. А якщо ви почуєте від донеччан слово «лайба» — це ще не означає, що вони мають на увазі двощогловий човен з косими вітрилами. «Лайба» по-донецьки — велосипед. Іноді слово може вживатися до автомобіля або навіть шприца, хоча в такому сенсі його можна почути дуже рідко. Ще одне слово з різними смислами — «кіндейка». На Росії так називають невелику річку, а в Донбасі — маленьку кімнатку або тісне службове приміщення.

Галичина: шляк і філіжанка

Галицький говір, на думку істинних галичан, — це чиста українська мова з мінімальними вкрапленням польської, німецької та угорської. Хоча для людини, котра володіє тільки літературною українською мовою, галицька мова здається майже іноземною. Адже іноземні слова, запозичені у сусідів, місцеве населення примудрилося переробити на свій, тільки йому зрозумілий, лад. Однак не будемо суворі до жителів Західної України,



Обкладинка словника
М. Шкрумеляка.

адже їхній словниковий запас — це історичні наслідки завоювання західноукраїнських земель Польською, Австро-Угорською імперією і навіть монголо-татарською ордою. А те, що галичани досі зберегли в повсякденній мові місцевий колорит, тільки додає їм честі або гонору, як вони самі люблять висловлюватися. Ось з любові і почнемо. На Галичині не коханки, а любаски. І вони не цілують в губи, а цьомають в бузю. Розлючені суперниці називають цих дам шльондрами. У відповідь принижені дружини чують від розлучниць: «А шляк би трафив цю мантелепу». Або ромунду, оферму, лейбу, що означає «швидше б болячка згубила цю безглузду особу».

Але життя йде, і дружини продовжують своїм благовірним прасувати залізком або жеміском (праскою) маринарки, ногавиці і спідні (піджаки, штани, кальсони), варити в баняхах зупу та драглі з когута (в каструлях суп і холодець з півня), застеляти столи обрусом (скатертинами), а канапи (дивани) красивими капами (покривалами). Газдині (господині) завішують вікна ладними фіранками (гарними завісками), смажать на пательні плячки з бульби (деруни на сковорідці), пуцують виходок (чищать туалет) і вкривають своїх благовірних теплими коциками (ковдрами). Водночас, галицькі любаски, сидячи у зручному фотелі (кріслі), мріють про слічного фацета (представницького хлопця), тільки б він не виявився нарваним батяром, вар'ятом або вогірем, тобто безшабашним гультіпакою, ненормальним або сексуально стурбованим. Головне, дочекатися години, коли вона зможе зробити фризурю (зачіску), насмарувати писк (намазати губи), взути мешти на обцасах (туфлі на підборах), одягти сукню з відкритими раменами (плечима) і вельон з пацьорками (фату з намистинками)! А потім — влаштувати дефіляду (гулянку) і підняти келішки (чарки) за молодят. Але може вийти й так, що зовсім скоро, ликаючи сльози, виданиця (потенційна наречена) розповість коліжанці (подрузі) за

філіжанкою гербати (чашкою чаю) у маленькій кнайпі (кафе), що вона в тяжі (вагітна) та страшенно боїться залишитися завидкою (матір'ю-одиначкою). Такий ось важкий трафунок (випадок) буває у завидних кобіт (дівчат). Так і за дзігарем (сигаретою) рука потягнеться...

Продовжувати ілюстрацію розмови на галицькому діалекті можна до нескінченності. Дотепер ці слова живуть і вживаються в сучасній мові на Західній Україні. Можливо, не так часто, як зобразили ми, але їх можна почути і в розмові двох городян, і простих сільських тіток.

Одеса: фармазони і хіміні кури

Одеський жаргон прийнято гордо називати «одеською мовою» — цей вислів є у Бабея, Льфа і Петрова, Жванецького. Корінні одесити запевняють, що завдяки особливій манері розмови одесити в будь-якій точці земної кулі впізнають один одного буквально з півслова. «Уся справа в особливій інтонації та манері побудови речень», — говорить корінний одесит Яків.

Щоправда, на Молдаванці, куди екскурсоводи водять послухати одеську мову, почути її можна вже не так часто. Хвилі еміграції розкидали корінних одеситів по світу, а вік тих, хто залишився, не дозволяє їм багато розгулювати вулицями. Досі брехунів в Одесі називають «фармазонами». Слово з'явилося у XIX ст. як спотворене «франк-масони» і було поширене серед простих людей як зневажливе та образливе. Зараз означає брехливу, підлу людину, котра намагається урвати куш нечесним шляхом. Суто одеським вважається і дивне «хіміні кури», яке вживалося стосовно ділка, котрий пропонує сумнівну угоду або видає бракований товар за товар вищого гатунку. Покупець, котрий сумнівається, міг вимовити щось на кшталт «Та це якісь хіміні кури!».

За легендою, на Олексіївському ринку у серці Молдаванки торгувала хитра рвачиха Хіма, яка могла заговорити зуби будь-кому, при цьому кидаючи на ваги з добірним м'ясом телячу кістку для ваги, підсовуючи дохлих курей або котятину замість кролятини. Зрештою, її товар став ім'ям називним, а її прилавок люди почали обходити десятою дорогою. Ані хитрої торгівки Хіми, ані ринку, на якому вона промишляла, давно вже немає, але пам'ять про «хімініх курей» передається від покоління до покоління.



Одеса. Вид на море. Початок XIX ст.

Проте в одеського письменника В. Смирнова щодо походження цього вислову інша думка: «Хіма — у євреїв таке ж поширене ім'я, як у нас Іван. «Хіміні кури» — це своєрідний синонім фрази «Іван-дурень». У цьому ключі ще використовують ім'я Шая. «Шая з трамвая» — в одеситів така собі простачка», — пояснює письменник.

Дуже поширений в Одесі термін «каструльщик». Для будь-якого городянина зрозуміло, що мова йде про людину, котра займається приватним перевезенням. У Києві їх називають «траками». Від каструльщика бувають і похідні слова — «каструлити», «зловити каструлю», «їхати на каструлі». Причому нинішні офіційні таксисти дуже ображаються, коли їх також називають каструльщиками, адже останні — їхні прямі конкуренти! Особливо активні каструльщики зранку та ввечері, коли городяни поспішають на роботу, або квапляться швидше потрапити додому. «Як правило, у каструльщиків старі, ще радянські автомобілі, яким давно місце на звалищі, їздити на такому авто — те саме, що на каструлі з'їжджати зі сніжної гірки: шуму та гуркоту багато, а зручності мало», — каже таксист О. Новик. Криветки в Одесі іменуються «рачками», причому незалежно від розміру та походження — будь то королівські криветки чи виловлені у лимані крихітки. Пляшку в Одесі теж називають по-своєму — «флеш». Але не всяку, а лише зі спиртним. Кажуть, це пішло від німців, яких ще з часів Катерини II у тутешніх околицях було безліч. Ті тримали шинки та спиртні лавки, а «flasche» німецькою — «пляшка».

Джерело: www.rivnepost.ru.ua



LABOR DAY TALES

My parents figured that at age 16 I was old enough to get a job, so they sent me down the street from their photography studio to our local Woolworth's Five and Dime store to ask the manager—a friend of theirs—for a cashier job for me. I was embarrassed at having to do this, but my parents said that the money would be needed for my college fund. At a dollar an hour, this was what we would call today an aspirational goal. In those days there was also no line of cash registers at the front of the store. Each counter had its own register, and I was assigned to the register at the stationery counter, to assist a middle-aged lady who worked trying to put her son through college. In addition to taking people's money and giving them their purchases, I was also required to replenish any empty holes on the counter with the appropriate stock. Mildred would sometimes tell me she had awakened in the middle of the night and remembered that a specific hole was where the No. 5 erasers were supposed to go. In our small town where “everybody knew everybody,” I saw some people come in whom I had never seen before anywhere else. I learned not to look shocked or react when seeing a customer who had a disfiguring birthmark that covered half his face, or someone who handed me money for a purchase and was missing some fingers. Such people apparently did not feel comfortable going to other public places but felt brave enough to venture into a five and dime. The other life experience that this job left me with was the hope that I would never have to be like Mildred, working at a dollar an hour in an unairconditioned five and dime store and waking up in the middle of the night to recall where the No. 5 erasers should be. When my job ended in June of my 17th year, I had amassed the princely sum of \$1,000, which also included some babysitting jobs. The \$1,000 covered my first semester at college. — Natalie Gawdiak

Back in the 70s and 80s, when everyone still had “land lines” in their homes instead of cell phones, I worked with Bell Telephone (affectionately known as “Ma Bell”) for four summers. This started when I was in high school and continued into my first two years of college. My job description was “long distance operator,” and I worked with a plug switchboard and headset! Training was pretty intense and included practicing how to be the “Voice with a Smile,” which was difficult at times when dealing with nasty (often drunk) people. If a customer was really abusive, we handed him or her off to a supervisor. We were also monitored to see how many calls we could handle at a time; we had 20 sets of plugs in front of us, so masterful multitasking was the goal. We were also timed on how quickly we handled our interactions with customers, which was sometimes tough, especially with elderly ladies making person-to-person calls just to talk to someone. One thing I learned was that people who say that the full moon doesn't affect us are dead wrong! That full-moon phenomenon ALWAYS seemed to happen the night that the local mental facilities and group homes would allow their patients to call home using the old-fashioned coin phones. The call was charged per minutes used, and they would always run over the 3-minute time allotment. Trying to get them back to pay for the additional minutes was difficult, especially because they often just handed the phone to the next caller to use! The Ultimate game of “Catch Up!”

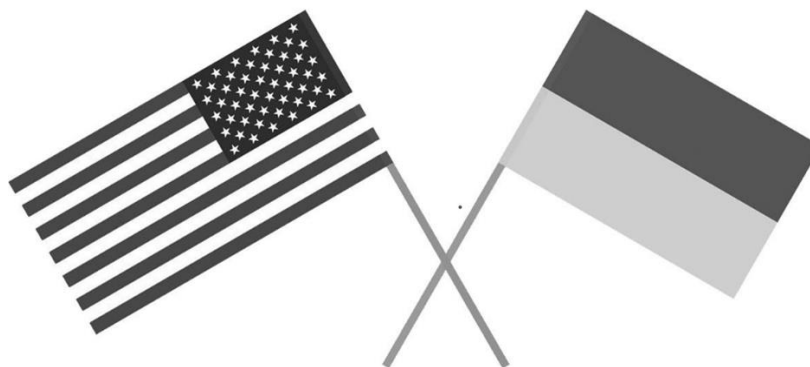
— Marianna (Szcawinsky) Crans, Br. 95

The summer I moved into my very first apartment, I was teaching at an elementary school and taking on odd jobs to supplement the modest salary that covered my rent (a whopping \$82 a month back then), food, and gas for the car, but that's about it. So when I saw a sign posted on a telephone pole recruiting drivers to deliver telephone books, I jammed on the brakes. The sign had been posted by the then ubiquitous Bell Telephone Company, affectionately and universally known as “Ma Bell.” The job involved delivering white pages (which listed residential users and phone numbers) and yellow pages (which provided names and telephone numbers of businesses, government agencies, religious institutions, restaurants, schools, etc.) to private homes and apartment buildings. I don't remember exactly what they paid, but it was enough to entice me to go for it. Step one was to call the number listed on the sign; I was asked if my car had a big trunk. My very used 62 Chevy Impala (bought for \$200) had a trunk big enough to hold a refrigerator, a small elephant, and maybe a cow or two, so I was hired on the spot. It was stupid, mindless work but it paid well enough. These days, remembering the job brings a smile to my face, mostly because it sparks interesting conversations with people old enough to remember Ma Bell and telephone books and very different, but also interesting, conversations with young millennials who ask, “What's a telephone book?”

— tsc



Ukrainian National Women's League of America, Inc.
Стипендійна Акція Союзу Українок Америки



THE LANDS OF THE FREE

JULY 4, 2020 ♦ AUGUST 24, 2020

On July 4, 1776, the Continental Congress formally adopted the Declaration of Independence. Today, we continue to celebrate this date as the birth of American Independence. Happy 4th of July 2020!

On August 24, 1991, the act of Independence of Ukraine was adopted by the Verkhovna Rada, Ukraine's parliament. Since 1991 Ukrainians celebrate their Independence Day on August 24. We extend our best wishes to all Ukrainians in their homeland and in the Diaspora. Happy August 24, 2020!

God Bless America!

God Protect Ukraine!

UNWLA Scholarship Standing Committee members.

IN MEMORY OF

В пам'ять **Христини Бохенської** і **Христини Лукомської** висилаю 100-дол. на підтримку Стипендійної Акції СУА. – Христина Принада

In loving memory of **Marusia Procyk**, I am donating \$75 to the UNWLA Scholarship Program through Branch 49 in Buffalo, NY. –V. Rev. Marijan Procyk

In memory of **Anna Jacyszyn**, please accept my donation of \$100 to the UNWLA Scholarship Program through Branch 49 in Buffalo, N.Y. – Zoriana M. Bunche

ANNUAL FUNDRAISING BY BRANCH 49

Our heartfelt thank you to UNWLA Branch 49 in Buffalo, New York, for community fundraising endeavors on behalf of the UNWLA Scholarship Program. A special thank you to Ms. Zoriana Bunche, Branch 49 Scholarship Chair. To date, the total collected for the Scholarship Program is \$1,170. Your efforts and caring are very much appreciated!

**ПОЖЕРТВИ ЗА КВІТЕНЬ І ТРАВЕНЬ 2020-го р.
Donations for April and May 2020**

\$2,000	NN
\$330	William Lucas and Larissa Matthews (107), UNWLA Branch 43
\$250	Melanie Mazzorana (98), Olena Papiz (81)
\$220	George and Nadia Horb (101)
\$100	Zoriana M. Bunche (49), Christine T. Prynada (Gaithersburg, MD)
\$75	V. Rev. Marijan Procyk (49)
\$60	Bernard and Anna Krawczuk (98)
\$50	Oleh and Luba Jacyszyn (49)
\$21	Renata Bihun (28)
\$15	Gloria Long (49)

We thank you for your generosity! ♦ Щиро дякуємо за Вашу благодійність!

*Люба Більовщук, член Комісії стипендій СУА
UNWLA Scholarship Committee Chair 1993 - 2002*

UNWLA, INC Scholarship / Children-Student Sponsorship Program
P.O. Box 24, Matawan, New Jersey 07747-0024 • Phone: 732-441-9530
Email: nazustrich@verizon.net

БЛАГОДІЙНІСТЬ ПОВЕРТАЄТЬСЯ ВДЯЧНІСТЮ



«Я впевнена — щоб не відбувалося в нашій Україні, як би важко нам не було, ми, українці, маємо щире серце та відкриту душу й готові допомагати ближньому завжди.

***Союз Українок Америки** весь час підтримує наших захисників. Ось черговий раз шпиталь міста Дніпро отримав дуже важливу допомогу від СУА! Уклін Вам!»*

Наталя Ференц.

Допомога від СУА.



«Слава Ісусу Христу! ...Пишу Вам, щоб повідомити велику радість: кілька днів тому я успішно захистив дипломну роботу і отримав диплом у Папському Університеті святого Хреста на факультеті соціальних комунікацій.

Хочу в особливий спосіб ще раз подякувати Вам і Союзу Українок Америки за допомогу, яку Ви три роки тому мені надали. З Вашою допомогою я зміг придбати багато важливих і корисних речей і книжок, що дуже допомогли мені у навчанні. Тому щиро Вам дякую та запевняю у своїх молитвах.

З молитвою і вдячністю, Ростислав Гадада.»

«Шановний і дорогий Ростиславе! Вітаємо Вас з досягненням. СУА дуже радий, що допоміг Вам досягти своєї мети. Ми сподіваємося, що Ви використовуватимете свої знання та вміння, щоб допомогти іншим українцям боротися за досягнення своїх цілей у житті, а також допомогти Україні зберегти свою суверенність і розповсюдити українську мову.

Наші найкращі побажання в усіх Ваших майбутніх починаннях. Нехай Бог благословить Вас і Вашу родину.

Будь ласка, продовжуйте інформувати нас про себе.

З повагою,

*Ліда Білоус, колишній член управи Союзу Українок Америки
у справах суспільної допомоги.»*

КАТЕРИНІ ТУРКО – 100 РОКІВ!



У лютому цього року Катерина Турко Гусак разом з парафіянами церкви св. Миколая у Вільмінгтоні (Філадельфія) справляла своє 100-ліття від дня народження. Уся громада зібралася привітати її квітами й солодощами, які вона полюбляє, та заспівати Многая літа.

Катерина Турко.



Торт для ювілярки.

Катерина народилася 20-го лютого 1920-го р. в Україні у Княжиполі та проживала там зі своєю родиною до 1943-го р., коли її забрали до Німеччини на роботу. Там познайомилася зі своїм майбутнім чоловіком Стахом, з яким одружилася. По війні у 1949-му р. емігрувала до Америки та оселилася у Вільмінгтоні.

За професією — перукарка. Дуже побожна жінка, була активною у церковному житті: належала до церковного хору і тривалий час була членкинею «Сестриці» при церкві св. Миколая.

Спонсорувала навчання семінариста Петра Новоседіо з Бразилії. У 1962-му р. сама поїхала до Бразилії на його свячення на священника.

На жаль, залишилася сама — чоловік помер у 2004-му р.

Пані Катерина часто лігала в Україну і бачила, що церква в її селі була в поганому стані — потребувала великого ремонту. Тому надала селу фінансову допомогу, щоб збудували нову церкву, а у 2007-му р. була на її посвяченні. За свою благодійність отримала подяку від односельців.



Спільна світлина ювілярки Катерини Турко та гостей.

Катерина Турко є довголітньою членкинею США. Була головою 54-го Відділу у Вільмінгтоні, Округа Філадельфія.

Ми бажаємо п. Катерині всього найкращого та Многая літа!

Марійка Гаврищук, Голова 54-го Відділу, Вільмінгтон.

Спомин про Раїсу Кохно



Раїса Турчиняк Кохно.

Раїса Турчиняк Кохно, членкиня 56-го Відділу Союзу Українок у Норт Порт, Флорида, 4-го січня 2020-го р. несподівано відійшла у вічність

у будинку свого сина.

Пані Рая народилася 17-го червня 1934-го р. у місті Замость, Польща. Батьки Іван та Ніна Турчиняк виховали Раїсу та її сестру Лесю в українському патріотично-релігійному дусі. Як і тисячі українських родин, Турчиняки стали біженцями під час страшних подій Другої світової війни та опинилися у таборі Берхдесгаден. У жовтні 1949-го р. родина приїхала до Америки.

Раїса Турчиняк одружилася з Валентином Кохно у 1955-му р. у Катедрі святої Покрови у Чикаго, де вони проживали довгі роки. Разом зі своїм чоловіком – Головою Українського Православного Братства ім. Митрополита Василя Липківського (УАПЦ, США) – все своє життя брала активну участь у діяльності українських церковно-громадських і благодійних організацій, відстоювала ідеї митрополита Василя Липківського та незалежність Української

Автокефальної Православної Церкви. З ініціативи панства Кохнів у 1970-му р. у Downs Grove, IL, повстала Православна Церква святого Андрія Первозваного.

У 1958-му р. у подружжя народився син Тарас.

Раїса працювала бухгалтером у фірмі Florsheim. У 1989-му р. родина переїхала в Норт Порт, Флорида, де проживав їхній син д-р Тарас. Тут у 1991-му р. Раїса вступила до новоствореного 56-го Відділу Союзу Українок Америки. У відділі Рая працювала три роки референткою суспільної опіки і три роки скарбником.

Після смерти чоловіка Рая перебралася до помешкання при Культурно-релігійному осередку св. Андрія. Тут, як і завжди, допомагала сусідам-приятелям.

4-го січня 2020-го р. п. Раїса відійшла у Вічність і залишила у смутки сина д-ра Тараса з дружиною Даною та їхніх дітей Марка, Адріану й Ляну, сестру Лесю Івашко та дівера (швагра) Тараса Кохна з дружиною.

Раїсу Турчиняк Кохно поховали на цвинтарі св. Андрія у Bound Brook, NJ.

Добрі справи, лагідна вдача і характер п. Раїси Кохно нехай залишаться у пам'яті всіх, котрі знали й любили її.

Вічна їй пам'ять!

*Ляриса Чайковська Шпон, 56-й Відділ СУА,
Норт Порт, Флорида.*

ДУМКИ НА КОЖЕН ДЕНЬ

Про що ми думаємо у моменти тиші та спокою? Про те, як далеко ми заходимо, або як далеко можемо піти? Чи про наші сильні або слабкі сторони? Можливо, про те, що може трапитися (доброго чи поганого) у нашому житті? Коли ми наодинці з собою, не забуваймо: наші думки змінюють наше життя.

Потрібно, щоб кожного дня, навіть якщо він є сірим і похмурим, траплялося що-небудь прекрасне. Увечері я часто запитую себе: що прекрасного було в тебе сьогодні? І мушу зауважити: хоч би яким тяжким не був день, усе таки маленький сонячний зайчик завжди показується.

Еріх Марія Ремарк



Якщо маєш у душі бодай зернину віри у диво, воно приходиться до тебе саме, рано чи пізно, в горі чи радості, в темряві чи у світлі. Бодай раз у житті воно виростає перед тобою, мов свіжий трояндовий кущ, і обдає своїм запаморочливим і справжнім ароматом...

Ірен Роздобудько, «Якби»



SOME INSIGHT ON LOVE

by Ihor Magun, MD, FACP

Let's begin at the beginning by addressing a core question: What actually is love? The most obvious answer that comes to mind is that love is simply a strong affection felt by people who have a romantic relationship. It encompasses many traits—a partnership, a trust, respect, honesty, integrity, acceptance, appreciation, commitment, besottedness, caring, intimacy and gratitude. The list can go on. But despite all the studies of human behavior, love is the least understood.

It has been said that the most important organ for love is the brain, not the heart. This may be true. Magnetic Resonance Imaging (MRI) studies of the brain have provided us with some fascinating data. These studies recruited college students, and the participants were given photos of acquaintances and photos of romantically loved individuals. Scans of students looking at pictures of acquaintances showed no significant change in the MRI images. Scans of the romantically loved individuals looking at photos of their romantic partners had a markedly different response. Two brain regions lit up. The first area to light up was in the region rich in dopamine (the feel-good neurotransmitter), the area that activates the so-called reward circuit that makes love a pleasurable experience. The second lit up area was the caudate nucleus, an area associated with pleasure and sensory experiences.

Other chemicals “at work” during romantic love include cortisol. Cortisol is a stress hormone. It produces an emotional response manifested as sweaty palms, racing heart and flushed cheeks. All the feelings one can experience in early courtship/relationship. This is mostly due to human coping mechanism when dealing with a new experience. Then there is Oxytocin, a hormone secreted by the pituitary gland that is frequently referred to as the “cuddle hormone” or the “love hormone” because it is released when people snuggle up or even when they simply bond socially. It is also thought to be involved in other corollary responses of bonding—empathy and trust building.

Aside from having the physiological properties described above, love is a force of nature. It is fascinating, exciting, unpredictable and inherently free. It is also all-inclusive. Not everyone experiencing love is in a relationship, but that does not mean there is a lack of love. We can experience the power of love in various ways in every moment. Sharing and giving of love to others can achieve this. Love is a powerful force, especially when shared. Above all, love is caring.

Fostering a long-term love connection is important to keep fueling our brain's “love enhancing” system, but sometimes life interferes. We are human, after all, and sometimes our emotions get the best of us and the stress of life becomes overwhelming and the love relationship starts to fizzle out. This is precisely the time to address the issue and rekindle the emotions that brought you and the person you love together. A general “roadmap” for this follows.

Your brain craves novelty—recreate the dating scene even if at home. Pretend you have met for the first time and start conversations to foster new connections. Hold hands, light a candle. Pretend you are at a picnic while merely sitting on the living room floor.

You know what to do. So schedule time together and do it. The power of love is held within each of us every moment. It is an energy that gives us all remarkable drive and satisfaction Use this powerful tool to the fullest.

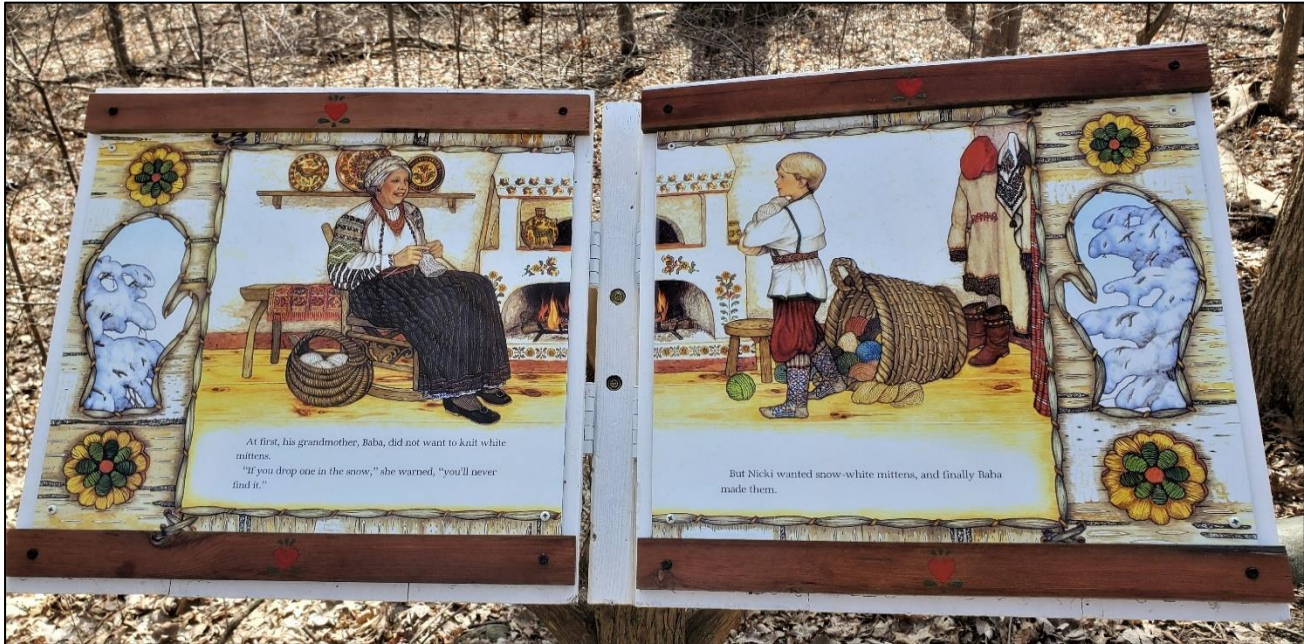
It's love that makes the world go round. – W.S. Gilbert

Omnia vincit amor. – Virgil



A Story for Children and Adults

by Myrosia Stefaniuk



Storyboard at Red Oaks Friendship Park

I always claim that Ukrainians are separated by three degrees instead of the usual six degrees of separation between people. Here's my latest example of that.

After long weeks of house arrest and a dreary Michigan winter, my husband and I went for a walk in a neighborhood park. There, on a trail near the Nature Center, we were delighted to come across 12 huge wooden storyboards depicting enlarged colored pages from *The Mitten*, with gorgeous illustrations in Ukrainian style. On the intro page, author Jan Brett thanks her Ukrainian friend, Oksana Piaseckyj and the staff of the New York Ukrainian museum for introducing her to our culture, traditions, embroidery, etc. And her illustrations are absolutely beautiful and authentic.

Thrilled with this discovery, I immediately sent emails, with photos, to many friends and invited them to see this for themselves. Within hours, I received an email from Oksana, thanking me for the pleasant surprise and presentation. Apparently, a friend from Michigan had forwarded my post to her. Ah, the wonders of social media. Oksana and I had never met but chatted back and forth online and found many mutual connections.

Then Oksana, a member of UNWLA Branch 17, shared the story of how her collaboration with Jan Brett had come about.

It started when her daughter Nina came home from a cello lesson with her teacher, Joel Moerchel, a cellist with the Boston Symphony, and announced that a bassist in the symphony asked the orchestra members whether anyone knew someone Ukrainian who could help his wife with a story she wanted to write. The bassist was Joe Hearn, Jan Brett's husband, and when Mr. Moerchel told him about his student Nina, this interesting adventure was set in motion.

Oksana then contacted Jan Brett and they met in Jan's delightful storybook home in Norwell, Massachusetts, where Oksana was introduced to the fascinating process of creating a new book, from inception to promotion. Jan first imagines a story, researches and writes it, and then illustrates the tale. Each book takes two years from formation to publication.

"This charming, talented diminutive lady was very interested in retelling *The Mitten*, a favorite story for children. During a promotion of her

newest book in California, three librarians approached her and begged her to write her next book about the mitten. The older version, illustrated by the famed Ukrainian folk artist Yaroslava Surmach and written by Alvin Tressalt, was no longer in print,” Oksana explains.

After clearing copyrights and making certain that her interpretation of this beloved folktale would be an original version, Jan set out to learn as much as she could about Ukrainian history, culture, traditions. As Oksana relates, “I brought her several reference books and suggested that she visit the Ukrainian Museum in New York and stop in *Surma*, the Ukrainian store nearby. She was delighted with her visit there and used the Ukrainian motifs in her drawings.”

“Jan also assured me that when presenting this book, she would always say something about Ukrainian culture and have a map showing where

Ukraine is,” says Oksana. “I was totally surprised that she expressed her thanks for my help on the first pages of her book. Years later, when she was in South Florida promoting her books, we met again. She pointed me out to the audience and I was actually asked to autograph copies of *The Mitten!* What a great honor to have known and to have such a lovely friend!”

Jan Brett is one America’s foremost author-illustrators of children’s books with over forty-one million books in print. She travels to many countries where she studies traditions, architecture and costumes. These then become starting points for her wonderful depictions of both animals and humans. Her signature style is characterized by colorful story borders that “capture her overflow thoughts” and compliment the central action. The page borders in *The Mitten* are ornamental designs used in Ukrainian embroidery.



Left: Storyboard at Red Oaks Friendship Park.
Right: Stefanchyk, Andriko and Paulusyk Kaczmar on *The Mitten* storybook trail

ГАЛИЦЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ КРАМБЛ

Від Маріанни Душар, авторки кулінарного дослідницького проекту пані Стефа (panistefa.com)

Крамбл (від англійського *crumble* – кришитися) – це один з найтипівіших і найпростіших десертів. Крамбли мали піки популярності в не дуже добрі часи (наприклад, в Ірландії після WWII), бо були раціональнішими для господинь і, зрештою, простішими, ніж пироги чи інші десерти. Дуже часто замість борошняно-масляної крихти використовували пластівці, терті сухарі.

Чому «галицько-англійський»? У певному сенсі це такий жарт, але лише у певному. Ми з Мартою Госовською часто проводимо паралелі між улюбленими стравами, продуктами, гастрономічними та господарськими звичками англійців і галичан. А хто шукає, той, як відомо, знаходить (теж трохи жарт) – і ми знайшли подібність у пристрасі до рабарбару (ревеню, рубарбу) і до крухих пляцків. Тому – галицько-англійський крамбл.



Для крукої крихти:

7 унцій масла,
9 унцій борошна,
2,5 унції цукру білого,
2,5 унції цукру коричневого,
1,8 унції мигдалевих пластівців,
ванільний цукор.

Начинка може бути різною, на кожен смак. Для домашньої спроби крамбл у мене брала рабарбар, черешні (без кісточок) і кілька нектаринок.

Для крамбл для «рожевої рантки»:

2 фунти 3 унції трускавок (полуниць),
1 фунт 8 унцій рабарбару,
3 ст. ложки чорниць,
цукор (за солодкістю начинки).

Крихту готуємо так: холодне масло перетерти з борошном в «пісок», додати цукор, пластівці мигдалю, перемішати; поставити в холодильник.

Для приготування начинки всі фрукти треба почистити, пересипати цукром (небагато, лише для смаку) і швидко заварити в банячку 2 – 3 хв. Має вийти, як швидка конфітура. Але можна просто викласти ягоди чи фрукти в форми, без попереднього заварювання. Добре на дно форми посипати трохи коричневого цукру – для карамельної нотки.

Взяти форму або форми (одну на всіх чи порційні), розкласти фруктову основу, зверху посипати крихтою та пекти при 375°F – 390°F до зарум'янення.

Подавати теплим, з кулькою морозива, наприклад.

Крамбл можна спекти з будь-чого – сливи (їх, напевне, треба перед готуванням карамелізувати), яблука, груші (їх карамелізувати також), мішанка ягід (можна відразу класти в форму) тощо.



ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ СУА

Анна Кравчук, Ірина Куровицька

Маріянна Заяць – голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Ліда Яхницька – 1-ша заступниця голови
Христина Бойко – 2-га заступниця голови для справ членства
Надя Нинка – 3-тя заступниця голови для справ зв'язків
Ірина Бучковська – секретарка
– скарбник
Віра Кушнір – фінансова секретарка
Валентина Табака – вільна членкиня
Наталія Павленко – вільна членкиня

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Ярослава Глінська – Дітройт
Лариса Заїка – Філадельфія
Лідія Слиж – Нью Йорк
Оксана Лодзюк Кривулич – Нью Джерзі
Галина Ярема – Огайо
Катерина Івасишин – Чікаго
Катерина Таньчин – Нова Англія
Аліса Сердюк – Центральний Нью Йорк
Оля Черкас – зв'язкова віддалених Відділів
Іванка Олесницька – зв'язкова вільних членкинь

РЕФЕРЕНТУРИ

Ока Грицак – суспільної опіки
Анна Кравчук – стипендій
Софія Геврик – у справах культури
Оксана Лодзюк Кривулич – соціальних засобів комунікації
Наталія Павленко – мистецтва і музею
Ольга Дроздович – архівар

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Рома Шуган – голова
Рената Заяць – членкиня
Ірина Легун – членкиня
Ірена Рішко – заступниця членкині
Орися Зінич – заступниця членкині
Оксана Скипакевич Ксенос – парламентарист
Лариса Тополя – україномовний редактор журналу “Наше Життя”
Тамара Стадниченко – англомовний редактор

THE NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

HONORARY PRESIDENTS

Anna Krawczuk, Iryna Kurowyckyj

Marianna Zajac – President

EXECUTIVE COMMITTEE

Lydia Jachnysky – 1st Vice President
Christine Boyko – 2nd VP – Membership
Nadia Nynka – 3rd VP – Public Relations
Iryna Buczkowski – Secretary
Vera N. Kushnir – Financial Secretary
Valentyna Tabaka – Officer at Large
Natalia Pawlenko – Officer at Large
Oksana Skypakewych Xenos – Parliamentarian

REGIONAL COUNCIL PRESIDENTS

Yaroslava Hlinska – Detroit
Larysa Zaika – Philadelphia
Lidia Slysh – New York City
Oksana Lodziuk Krywulych – New Jersey
Halyna Yarema – Ohio
Katherine Iwasyszyn – Chicago
Kateryna Tanchyn – New England
Alisa Serdyuk – Central New York
Olya Czerkas – Liaison for Branches-at-Large
Ivanka Olesnycky – Liaison for Members-at-Large

STANDING COMMITTEES

Oka Hrycak – Social Welfare Chair
Anna Krawczuk – Scholarship Chair
Sophia Hewryk – Cultural Affairs Chair
Oksana Lodziuk Krywulych – Social Media Chair
Natalie Pawlenko – Arts and Museum Chair
Olya Drozdowycz – Archives Chair

AUDITING COMMITTEE

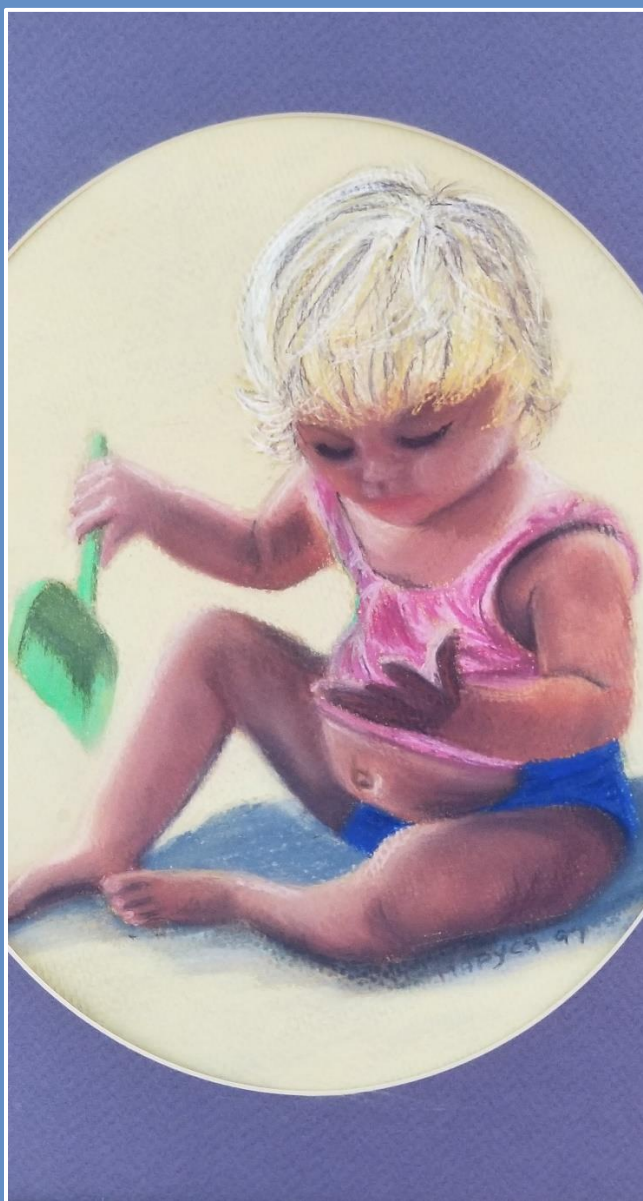
Roma Shuhan – Chair
Renata Zajac – Member
Iryna Legoun – Member
Irene (Tetiana) Rishko – Alternate Member
Irena (Orysia) Zynycz – Alternate Member
Larysa Topolya – Ukrainian-language editor of *Our Life*
Tamara S. Cornelison – English-language editor

**СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА
UNWLA, INC. SCHOLARSHIP /
CHILDREN-STUDENT SPONSORSHIP PROGRAM**
171 Main St., P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024
Phone / Fax: 732-441-9530
E-mail: nazustrich@verizon.net

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM

222 East 6th Street, New York, NY 10003
(212) 228-0110 • Fax (212) 228-1947
E-mail: info@ukrainianmuseum.org
Website: www.ukrainianmuseum.org

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at
Additional mailing offices (USPS 414-660).



Маруся Жмуркевич. *Насолодження пляжем*. Пастель. 1997.
Maria Zmurkewycz. *Enjoying the Beach*. Pastel painting. 1997.